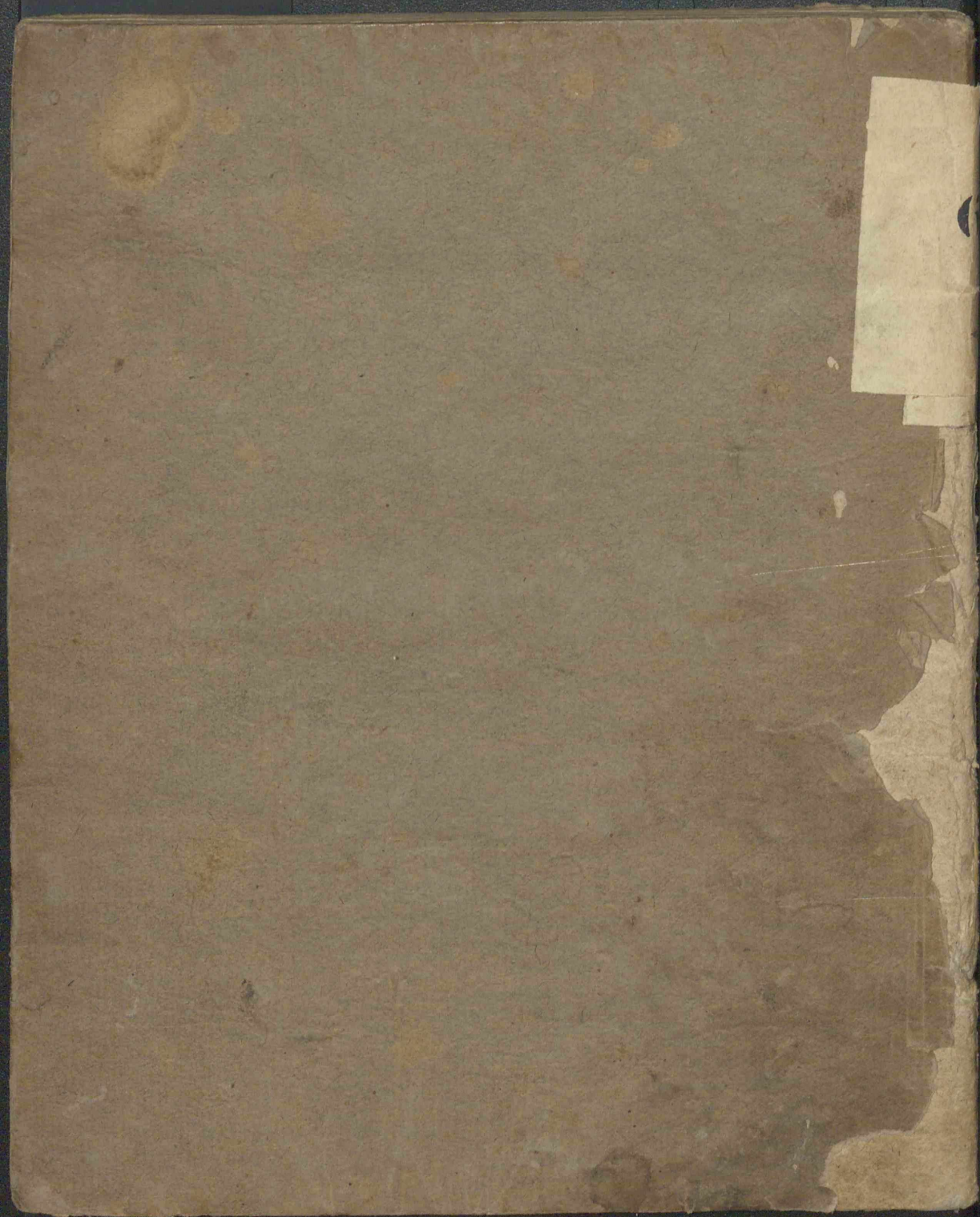

B

598.

598

50

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 598.

עמי עשו סדר עולם ובא אליה

מאדם

עד המבול אלף ותלמי שנים, וזה פרטן, אדם קל, שת קה, אנוש
 צ' קינן ע', מהללא סה' ירד קסב': חנוך כה' מתושלח קפז' .
 למך קפב' . ונח בן שש מאות שנה וג' . חנוך קבר את אדם וחיה אחריו נ"ז שנה . מתושלח
 מוצה ימיו עד המבול . מן המבול עד הפלגה שם שנה . נמצא נח חיה אחר הפלגה עשר שני'
 אבינו אברהם היה בפלגה בן מה' שנה, או יוסי נביא גדול היה עבר שקרא שם בנו פלג ברזח
 הקודש שנ' כי בימיו נפלגה הארץ וג' . אם בתחילת ימיו והלא יקטן אחיו היה קטן ממנו ו
 והוליד יג' משפחות ונתפלגו, ואם באמצע ימיו והלא לא בא' לסתום לא לפרש, הא אינו א'
 כי בימיו נפלגה הארץ לא בסוף ימיו . אברהם אבינו היה בשעה שנדבר עמו בין הבתרים בן
 ע' שנה שנ' ויהי מקץ שלשי' שנה וארבע מאות שנה וג' . לאחר שנדבר עמו ירד לחן ועשה
 שם חם שני' שנ' ואברהם בן חם שני' ושבעי' שנה בצאתו מחץ נמצא מן הפלגה ועד שיצא
 אברהם אבינו מחץ בן שנים ק"ז שנים עשרה שנה עברו את כדר לעבר ויג' שנה מדרו
 ובארבע עשרה שנה בא כדר לעומר . אותה השנה שיצא בה אבינו אברהם מחץ היא היתר
 שנת הרעב וירד למצרים ועשה שם שלשה חדשים ועלה ובא וישב באלני ממרא אשר בחברון
 והיא השנה שכבש בה את המלכים ועשה שם עשר שני' עד שלא נשא את הגר שנ' ותקח שרה
 אשת אברם את הגר המצרית וגו' מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען וגו' . וכת' ואברם
 בן שמיים שנה ושש שנים בלדת הגר את ישמעל : נמצא ישמעל גדול' מיצחק י"ד שנה .
 נמצא מן הפלגה ועד שגולד אבינו יצחק נב' שנה : ישיבתה של סרוס נא' שנה מחץ שלוח
 והשקט היה לה ולבנותיה בו' שנ' . ומן המבול ועד שגולד יצחק שצב' שנה : וזה פרטן אלף
 תולדות שם שם בן מאת שנה ויולד את ארפכשד שנתים אחר המבול ארפכשד לה' . שלח ל'
 עבר לר' פלג ל' רעו לב' שרוג ל' חנור כש' . תרח ע' . ואברהם בן מאת שנה בהולד לו את
 יצחק בנו : אבינו יצחק היה כשנעקר על המזבח בן ל"ז שנה . ויגו אברה' בארץ פלשת' ימי'
 רבים הימים הללו מרובי' עלשל חרון שהיו עשרים וחמש שנה והללו עשרים ושש שנה בו
 בפרק גולדה רבקה נמצא אבינו יצחק נשא את רבקה בת י"ד שנה : אבינו אברהם קבר את
 תרח אביו לפני ביותה של שרה שתי שנים . יעקב שימש את אבינו אברהם טו' שנה ואת שם
 חמישים שנה . נמצאת אר' אבינו יעקב שמש את שם נ' שנה ושם שמש את מתושלח צח' שנה
 ומתושלח שמש אדם הראשון רמג' שנה נמצאת אר' ארבעה מתוך כב' דורות ושבעה בני אדם
 שקפלו את העולם כולו ואילו הן אדם הראשון ומתושלח ושם ויעקב ועמרם ואחיה השילוני
 ואיהו ועריץ הוא קיים :

פרק ב

אבינו

יעקב היה בשעה שנתברך בן סו' שנה . בו בפרק
 ברך יצחק וגו' וישמעל יעקב אל אביו וגו' וירא עשו
 כי רעות וגו' וילך עשו אל ישמעל וגו' שאין תלמוד לומר אחות נביות ומה תלכו לומר אחות
 נביות מלמד שקדישה ישמעל ומת והשיאה לעשו נביות אחיה : עשה אבינו יעקב בארץ יש'
 י"ד שנה מוטמן ומשמש את עבר . ועבר מת אחר ירידתו של יעקב אבינו לארם נהרים שתי'
 שנים יצא משם ובא לו לארם נהרי' . נמצא עומד על הבאר בן ע"ז שנה : וכל שנה עשה בבית
 לבן ז' עד שלא נשא את האמהות ו' משנשא את האמהות ושש שני' אחר שגולד זא שבטי'

א

ודינה נמצא כל השבטים נולדו בז' שנים חוץ מבנימן כל אחד ואחד לז' חדשים : יצא מארם
 נהרים ונא לסוכות ועשה שם י"ח חדשים שנ' ויעקב נסע סכות וגו' יצא מסוכות ונא לו ל'
 לביתא ועשה שם ששה חדשים מקריב למקום : יצא משם ונולד לו בנימן ומתה רחל וכו'
 בפרק מתה רבקה ודבורה : נמצאת רחל מתה בת לז' שנה ולאא עברה על מד' שנתי : כ'
 נמצאו רחל ולאא נשאו בנותי כב' כב' שהיו תאמות : בא לו אצל יצחק אביו ארצה כנען
 ושימשו כב' שנה ויוסף שימשו ט' שנים : אה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה וגו' כ'
 בפרק מתה לאה ירד יוסף למצרים ועשה בבית פוטיפרע יב' חדשים שנ' ויהי מאז הפקיד אותו
 וגו' בבית מפני החמה ובשרה מפני הצינה : ועשה בבית האסורים יב' שנה : ענו בכבל רגלו
 וגו' עד עת בא דברו וגו' בשנת ל' שנה יצא מבית האסורים שנ' ויוסף בן שלשים שנה בעומדו
 וגו' : כו בפרק מת יצחק ושבע שני השבע ושתיים שני רעב : נמצא יוסף כשירדו אבותינו
 למצרים בן לט' שנה ולוי בן מד' שנה : נמצא שפירש יוסף מיעקב אביו שלש שנים שימשו כב'
 שנה : בתוך אילו השנים נשא יהודה את בת שוע שנ' ויהי בעת ההיא וירד יהודה וגו' וירא
 שם יהודה וגו' שנה אחת לעיבורו שלער : הגדיל עד ז' שנים ונשא אשה הרי שכנה : שנה
 אחת לער שנה אחת לאונן שייבם שנה אחת לשבי אלמנה בית אביך : שנה אחרת לזירבנה
 הימי ותמת בת שוע שנה אחת לעבורו שלכרץ הגדיל פרץ ז' ימי ונשא אשה הרי יח' שנה אח
 לחצרון שנה אחת לחמול וחצרון וחמול ירדו עמו למצרים : כיוצא בו אתה או' הרץ הוליד את
 לוט : כמה גדול אברהם משרה עשר שנים שנ' ויאבר בלבו הלך מאה שנה יולד ואם שד'
 הבת תשעים שנה תלד : כמה אברהם גדול מנחור שנה כמה נחור גדול כהרץ ענה : הגדיל
 הרץ ו' שנים ונשא אשה הרי ח' שנה ארת ללוט שנה אחת ליסכה שהיא שרה ולמה נקד' עמה
 יסכה שהכל כוכין בה שנ' ויהללו איתה אל פרעה : ד' א' יסכה שהיתה סוכה כנבואה שנ' כל
 אשר תאמר אליך שרה וגו' : אבינו אברהם היה בשעה שכל בן צט' שנה שנ' ואברהם בן ת
 תשעים ותשע שנה כהמלו וגו' : ומת בן קעה שנים ושרה מתה בת קצו' שנה שנ' וירדו היו
 שרה וגו' יצחק מת בן קפ' שנה ויעקב מת בן קמז' שנה שנ' ויהי ימי יעקב שני היו וגו'

פרק ג'

נאמר

לאברהם אבינו בין הבתרים ידוע תדע כי גר יהיה זרעך וגו' : ואי זה זרע זה
 יצחק שנ' כי ביצחק יקרא לך זרע וביצחק הוא א' ויצחק בן ששים שנה בלדת
 אותם : ואבינו יעקב אמר לפרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה וגו' הרי קץ נשתתירו שם
 רז' שני סימן שנתיו שלא יוב שבאותו פרק נולד שנ' ויהי איוב אחרי זאת קמ' שנה : ואר' יוסף
 ה' את כל אשר לא יוב למשנה : נמצאת אר' כשירדו ישראל למצרים נולד איוב וכשעלו כות או'
 יוכל כל ת' מאות שנה היו ישראל במצרים והלא קהת מירדו מצרים היה וכתל' ושני חי' קהת
 קלב' שנה ושני חי' עברם קלז' שנה ופ' שנים של' כשה הרי שנ' שנה : אלא כה תלבדו לזכר
 ועברדם וענו אותם ת' שנה ללמדך שכל זמן שזרעך בארץ לא להם ת' שנה : ועברד' אילו ימי
 השעבוד וענו אותם אילו ימי העינוי וגולם ת' שנה : וימת יוסף וכל אחיו : יוסף מת בן קי'
 שנה אין לך בכל השבטים שקצר ימים פחות מיוסף ואין לך בכל השבטים שהארץ ימי יותר
 מלוי : וכל זמן שהיה לוי קיים לא נשתעברו ישראל למצרים שנ' וימת יוסף וכל אחיו ויוקם
 מלך חדש וגו' : ומשמת לוי התחילו המצרים לשעבדם : מכאן אמרו אחד מן האחים שמת
 ידאנו כל אחיו אחד מן החבורה שמת תדאנו כל החבורה : וזכנו ישראל פרו וישרעו וגו' ויקם
 מלך חדש וגו' : נמצא משמת לוי ועד שיצאו ישראל במצרים קי' שנה ואין השעבוד וירגו

עלכן ולא פחות מפני שנים בשנותיה שלמים יולמה נקרא שמה מרים על שם מירור : מכות
 כצדקים יב חרשים שב' ויפץ העם וגו' אימתי דרכו שלתכן באייר ורחם יצאנו בניסן . לכן
 המצריים עמד מכות כל יב חרש : מכות איוב יב חרשים שב' כן הנחלת לי ירחי שוא ולילך
 עמל כנו לי מה לילך למנוי שלהן אף ירחים למינוי שלהן : משפט גוג לעתיד לבוא יב חרש
 שב' וקץ עליה העמים וכל חית השדה עליו תהרף : משפט רשעים בגיהנם יב חרש שב' והיה
 מרי חרש בחדשו נד' ר' יוחנן בן גוריא מן הפסח ועד העצרת שב' ומדי שבת בשבתו לאחר
 יב חרש פושטי ישראל שעברו על התורה ועל המצות נפשן בלה וגופן בלה והן נעשין אפוד
 וגינהם פולטתן והרוח מפזרתן ונתת כפות רגלי הצדיקים שב' ועכותם רשעים וגו' : אבל מי
 שפירשו כדרכי צבור כגון המינין והמלוכדין והמסורות והחמיפין והאפיקורוסין ושנאנו
 חיותם בארץ החיים ושכפרו בתחיית המתים והאוכרין אין תורה מן השמים והמלעיגין על
 דברי חכמים גיהנם ננעלת בפניהם וגי' דוכין בתוכה לעולמי עולמים שב' ויצאו וראו וגו' :
 ולא עוד אלא ששאל בלה הן : אינן בלן שב' וצורם לבלות שאול מזבול לו מזבולו מבלה
 צורתם וצורתם לבלות לשאול : מי ורם להם מפני שפסחו ידחה מזבול שגא' : מזבול לו
 וזאין זבול אלא בית דמקדש שגא' בנה בנידני בית זבול לך :

פרק ד'

המבול

היה כל יב חרש שנאמר בשנת שש מאות שנה לחיי נח וגו' : ודורו זאין
 חיין לעולם הבא ואינן נדונין שגא' לא ידון ויהי באדם לעולם : ר' יהושע
 א' בחדש השני ב'יו' לחדש זה אייר שהוא שני למסן שבו נברא העולם ובו כימה שוקעת ולפי
 ששינו את מעשיהן לפני המקום שינה עליהן סדר בראשית : ר' איע' א' בחדש השני ב'יו'
 לחדש זה מרחשוון שהוא שני לתשרי שבו נברא העולם ובו כימה עולה והיא היתה זמנה של
 רביעה : חכמי כדברי ר' איע' למבול וכדברי ר' יהושע לתקופה : ויהי הנשסו וגו' עד מתי מ' יום
 ומ' לילה עד כ'ז בכסליו : ועברו המים על הארץ חמשים ומאת יום : עד מתי חמשי ומאת יום
 עד אחד בכיון : והמים היו עומדין ודמויין והרשעים נדונין בהן כל אחד ואחד לפי מעשיו :
 ויחסרו המים מקצה חמשי ומאת יום : והמי' היו הלך וחסרו וגו' המים היו גבוהי' מן הארץ טו'
 אמה וכלו לטשי' יום אמה לר' ימים טפח ומחצה בכל יו' : ותנח התבה בחדש השביעי ב'יו' יום
 זה סיון וכשאתה מתחיל למנות משפסקו הנשמים מלידך נכיצאת : נחה לטשה עשר יום הא'
 כמה היתה גבוהה מן הארץ ד' אמות וככה היתה משוקעת בתוך המים : לא אמה : וידי' מקץ
 ז' ארבעים יום : לקץ שהתחילו המים לחסור בעשרה בתמוז : ויפתח נח את חלון התבה
 וגו' וישלח את הצורב וגו' שהה ז' יום וישלח את היונה וגו' ולא מצאה וגו' שהה עוד ז'
 ימים ויוסף שלח היונה וגו' ותבא אליו היונה וגו' שהה עוד ז' ימים וישלח את היונה
 ולא יספה שוב אליו עוד : הלכה וישבה לה על ראשי ההרים : בעשירי באחד לחדש
 נראו ראשי ההרים זה אב' : כשאתה מתחיל למנות משהתחילו הנשמים לידך מאחד
 באב ועד אחד בתשרי נבלעו המים : והי' באחת ושש מאות שנה בראשון וגו' מקצת החדש
 ככולו למדנו שכיון שנכנס א' יום בחדש כוונן אותו חרש שלם וחדש אחד נכנס ב'
 בשנה כוונן אותה שנה שלימה שמקצת החדש ככולו ומקצת השנה ככולה : חרבו
 המים מעל הארץ : המים היו יורדן מלמעלה נגבה אותן הרוח והעולים מלמטה נבלעו
 במקומן וצדיק הארץ לחה ועשויה כמקפה המתינו ולא זרעו עד שירדו לרשם גשמים
 שאמי' המבול סימן קללה היו זאין בכלל קללה ברכה : ובהדש השני בשבעה

סיני ומצאו עליו ענני כבוד. כל חמשת הימים היה משה עולה לראש ההר ויורד מגיד לעם את דברי המקום ומשיב דבריהם לפני המקום. בשלישי בששה לחדש נתנו להם עשרת הדברות ויום השבת היה :

פרק ו'

ביום השביעי אחר עשר הדברות עלה משה להר שנ' וישכן כבוד ה' על הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים לטהרו למשה. ויקרא אל משה ביד השביעי בתוך הענן ויבא משה בתוך הענן ועל אל ההר והיה משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה : ביד בתמוז ירד ושבר את הלוחות. והיה ממחרת ויאמר משה ל' הע' אתם חטאת' וגו' עלה בשמנה עשר בתמוז וביקש רחמים על יש' רבת' ואתנפל לפני ה' את ארבעים היו' ואת ארבעי' הלילה אשר התנפל כי אמר ה' וגו' באותה שעה נתרצה הקב"ה לישראל ואמ' למשה לפסול לוחות שניי' ולעלו שנ' בעת ההיא אמר ה' אלי פסל לך שני לוחות אבנים כראשני' ועלה אלי ההרה ועשית לך ארון עץ ירד בעשרים ושמנה באב ופסל שני לוחות שנ' ויפסל שני לוחות אבנים לוחות שניי' ויכסם משה בבקר וגו' ועלה בעשרים ותשעה באב ונשנית לו תורה פעם שנייה שנ' ואנכי עבדתי ברח"ה כימים הראשני' ארבעי' יום וארבעי' לילה וגו' לא אבה ה' השחיתך : כימים הראשנים מה הר הראשונים מרצין אף שניי' מרצין אמר' מעתה אמצעני' בכעס : ירד בי' בתשרי והוא היה יום הכיפורים ובישרם שנתרצה לפני הכפר' שנ' וסלחת לעווננו ולחטאתנו ונחלחנו. לפיכך נתקיים יום חוק וזכרון לדרות שנ' והיתה זאת לכם לחקת עולם והיה בדרת משר' וישבו אליו וגו' ואחריו כן נגשו כל בני ישראל ויצום וגו' מה צום צום לעשו' את המשכן התחילו לעסוק במלאכת המשכן ויבואו כל איש אשר נשאו לבו וגו' וירא מש' את כל המלאכה והנה עשו אתה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה : מה ברכה ברכם אמ' להם יהי רצון שתשרה שכינה במקעש' ידיכם והם אמרו והיה נועם ה' אלינו עלינו וגו' ר' מאיר א' לא כן אמ' להם לא ה' אלהי אבותיכם יוסף עליכם וגו' אמ' להם אשויכם יש' שזכותם לעבודת המשכן וכשם שזכותם לכך כך תזכו שינתן לכם בית הבחירה ושתשרה שכינה בתוכם שנ' ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם :

פרק ז'

וידבר ה' למשה לאמר ביום החדש הראשון באחד לחדש תקים את משכן אהל מועד ושבת שם וגו' והבאת את השלחן וגו' התחילו ז' ימי המלוואים בכג' באדר ובאחד בניסן שלמו. כל ז' ימי המלוואים היה משה מעמיד את המשכן בכל בקר ובקר ומקריב עליו קרבנות ומפרקו ובשמיני העמידו ולא פרקו ר' יוסי בר' יהודה א' אף בשמיני העמידו ופירקו ואכל זאהרן ובניו את בשר האיל ואת הלחם אשר בסל : ופתח אהל מועד, תשבו יומם ולילות שבעת ימים וגו' ויעש אהרן ובניו וגו' והיה ביום השמיני וגו' אחד ז' ימי המלוואים ואחד בשבת היה וראש חודש ניסן היה ובו ביום עמדו אהרן ובניו ורחצו את ידיהם ואת רגליהם מן הכיור ועבדו את כל העבודות והסדירו על הסדר ובו ביום התחילו הנשיאי' להקריב שנ' והיה המקריב ביום הראשון. ראשון למעשה בראשית ראשון לנשיאים ראשון לשכון שכינה בישראל שנ' ושכנתי בתוך בני ישראל ראשון לאיסור בכה ראשון לכהונה ראשון לברכה ראשון לעבודת ראשון לחדשי' ראשון לשחיטת צפון. ראשון לאבילת קרשי'. ראשון לירידת האש שנ' ותצא אש וגו' בו ביום הקריבו ישראל תמידן נדרי' ונדברו חטאות ואשמות בכבודות ומעשרות : ועל אותו יום הוא א' עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמי' עורי צפון זו עולה הנשחט בצפון ובואי תימן אילו שלמים הנשחטין בדרום. הפיחי גני זה אהל מועד : יזלו בשמי' זה קטורת הסמים : יבא דודי לנגן זו השכינה. ויאכל פרי מגדיו אילו הקרבנות באתי לגני אחותי כלה

זה יום שמיני : אריתי מודי עם בשמי זו קמורת ולבונת המנחות אכלתי ועריעם דבשי איר
איברי העולה ואמורי קדשי קדשי / שתיתי ימי עם חלבי אילן הנסכים ואמורי קדשים קלים
אכלו ריעים זה משה ואהרן / שתו ושכרו וודים זו בנסת ישראל : בו ביום נמצאת אלישבע בת
עמינדב יתרה על יש' ארבע שמחות ואכל אחד יבמה מלך ובעלה כהן גדול אחיה נשיא ובניה
סגני כהונה ואכלה בשני בניה נרב ואביהוא / ויש' אף בן בנה כשוח כרחמה זה פינחס
בשנים בניסן שרף לעזר הכהן פרת הטאת והזו כל יש' ושנו : בארבעה עשר בו שחטו יש' את

פכחיהם ויום השבת היה : פרק ח

דירב

ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד באזר החדש השני בשנה השנית ונו'
שאו את ראש ונו' מבין עשרי שנה ונו' ואתכם יהי ונו' : ואחר כך פקדו כל בכור
זכר בכני יש' ונו' ואחרי כן נשא את ראש בני קהת ונו' ואחרי כן נשא את ראש בני גרשון גם הם
ונו' ואחרי כן נשא את ראש בני מררי ונו' ואחרי כן על פי ה' פקדו אותם ביד משה : כל'ד באייר
שחטו טמאי נפש פכח שני שנ' והיה אנשי אשר היו טמאים לנפש ונו' ויאמר האנשי ההכה
אליו ונו' : וידבר ה' אל משה לאמר איש איש כי יהיה טמא לנפש ונו' והיה בשנה השנית בחדש
השני בעשרים בחדש נעלה הענן / נמצאו עושין במדבר סיני לב' חדש חסר עשרה ימי' ואו'
ויכתב משה את מוצאיהם למסעיה ונו' : נסעו ממדבר סיני ובאו להם לקברות התאיה ועשו
שם שלשים יום שנ' לא יום אחד תאכלו ונו' עד חדש ימים ונו' / נסעו מקברות התאיה ובאו
לחצרות ועשו שם שבעה ימים שנאמר ותסנו כרים שבעת ימים / נסעו מחצרות ובאו
להן למדבר פארן בכה' בסיון ובכט' בסיון שלח משה מרגלים שנ' והימים ימי ביכורי ענבים :
וישובו מתור הארץ מקץ מ' יום וט' באב היה שתמצאו בט' באב נזור על אבותינו שלא
יכנסו לארץ / אחר מרגלי היתה מהלקתו שלקחה ובליעתו שנ' אף לא ה' ארץ זבת חלב ודבש
ונו' ויחר אף ה' ביש' וא' והימים אשר הלכנו מקדש ברנע עד אשר עברנו את נחל זרד שלשו'
ושמנה שנה ונו' / יט' שנה היו חוזרין ומטורפין ויט' שנה ישבו בקדש ברנע שנ' ותשבנו בקדש
ימים רבי' כימי אשר ישבתם נמצאו כל המסעות מב' מסעות : פרק ט

יבוא

כל העדה מדבר צין בחדש הראשון וישב העם בקדש ותכת שם מרים ותקבר
שם : ולא היה מים לעדה ויקהל ועל משה ואהרן שנסתלקה הבאר / שנת
הארבעים הירנה וראש חדש ניסן היה : בו בפרק וישלח משה כלאימים מקדש אל מלך אדום
ונו' עשו שם יש' נססין ג' חרשי ועל אהרן הכהן ונו' ואהרן בן שלש ועשרי ומאת שנה בכותו
בהר החר : כיון שמת אהרן נסתלקו ענני כבוד ובאו הכנעניים להלחם עם ישראל : וישמע
הכנעני מלך ערד ונו' ומה שמועה שמע שמע שמת אהרן והלך התייר הגדול שבחן ונסתלק
עמוד הענן שהיה נלחם להם ובא ונלחם עמהם וחזרו לאדוריים ז' מסעות וחזרו במוסרה שנ'
ובני ישראל נסעו מבארות בני יעקן מוסרה שם מת אהרן וכי במוסרה כת אהרן והל' בהר
ההר מת לא ממק' שמת אהרן חזרו לאחוריה ז' מסעות עד שחמו במוסרה משם נסעו הנגדה
ונו' ומשם בארה ונו' היא הבאר שחזרה להם ויסעו בני יש' ויחנו באבות : ויסעו מאובו ויחנו
בעני העברים ונו' משם נסעו ויחנו בכחל זרד משם נסעו ויחנו מעבר ארנון ונו' שם נלחמו עם
סיחון ויכהו ישראל לפי הרב : ויפלו ויעלו דרך הבשן ונו' ויאמר ה' אל משה אל תירא אורנו ונו'
ויבו אתנו ואת בנינו ונו' ויסעו בני יש' ויחנו בערבות מואב ונו' והיה אחרי המצ' ונו' לאלה תחלק
הארץ ונו' ויצמדו בערבות מואב : החזירו הבנים לאבות וחזרו האבות וחזרו יש' לבנים / סרה
בת אשר היתה מבאי מצרים ומיצאיה : מבאי מצרי' רבת וסרה אחות' ומבאי הארץ שנ' ושם

בת אשר סרה. ויזכר היתה מבאי מצרים ומיוצאיה מבאי מצרי שנ' ושם אשת עמרם ויזכר
בת לוי וגו' : יאר בן מנשה ומכיר בן מנשה נולדו בחיי יעקב אבינו ומתו לאחר מיתת משה
רבינו ונבא היה מן הגולדים במצרים ומת לאחר מיתת משה רבינו ונקבר בעבר הירדן ולא

נותר מהם איש וגו' : פרק י'
בארבעים שנה בעשתי עשר חדש באחד לחדש דבר משה אל כל ישראל וגו'

ואחרי הכותו את סיחון מלך חשבו וגו' בעבר הירדן בארץ מאב וגו' מאהר
בשבת ועד ששה באדר שלשים וששה יום פירש משה רבי' את כל התורה כולה בששה בן
ויאמר ה' ל' משה הן קרבו ימך למות בשבעה באדר ויבא משה וידבר וגו' ויאמר לה' בן מא'
ועשרים שנה אנכי היום שאין תלמוד לומר היום ומה תלמוד לומר היום מלמד שבשבעה ב'
באדר נולד משה ובשבעה באדר מת שנ' וימת שם משה עבד ה' בארץ מאב על פי ה' ויקברו
אותו בניא בארץ כנאב מל פעור ולא ידע איש את קבורתו ומשה בן מאה ועשרי שנה בכותו
לא כהתה עינו ולא נכ' לחה : ויהי אחרי מות משה עבד ה' וגו' משה עבדי מת ועתה קו' עבוד
וגו' ויצו יהושע את שטרי העם לאמר עברו בקרב מחנה וצו את העם לאמר הכינו לכם צורה
כי בעוד שלשת ימים אתם עברי את הירדן לבוא לרשת את הארץ אשר ה' נתן לכם לרשתה
והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש הראשון ויחנו בגלגל בקצה מזרח יריחו צא מהן שלשים
ושלשה יום לכפרע ואת למד שבשבעה באדר מת משה רבינו שלשה פרנסין טובים
עמדו להן ליש ואלו הן משה ואהרן וזכרים ושלש מתנות טובות ניתנו על ידיהם ואלו הן באר
ועמוד ענן והמין מן בזכות משה עמוד ענן בזכות אהרן באר בזכות מרים מתה מרי' נסתלקה
הבאר וחזרה להן לישראל בזכות משה ואהרן : מת אהרן נסתלק עמוד הענן חזר להן בזכות
משה מת משה נסתלקו שלשתן ולא חזרו שנ' ואכחיד את שלשת הרועים בירח אחד וכי בירח
אחד מתו והלא בשנה אחת מתו מתה מרים בעשרה בניסן ואהרן באחד באב ומשה רבינו
בשבעה באדר לא יום שמת משה נסתלקו שלשתן ולא חזרו : מן המן שלקטו בשבעה באדר
היו אוכלין עד ששה עשר בניסן שנ' וישבות המן כמחרת השבת באכלם מעבור הארץ ולא
היה עוד לבני ישראל מן ויאכלו מתבואת ארץ כנען בשנה ההיא : מה תלמוד לומר ובני ישראל
אכלו את המן וגו' עד בואם אל ארץ נושבת יום שמת משה אותו היום פסק תמן מליד ער ב'
בואם אל קצה ארץ כנען אותו היום כלה המן שבידם הרי ארבעים שנה חסר שלשים י'
יום ושלשים יום שהיו אוכלין עונה שהוציא בידם ממצרים שהיה יפה להן כמן :

סליק פרקא ובבא קמא : פרק יא

והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש הזה ונטלו להם סחין יב אבני' והניחו' תחת מצב
רגלי הכהנים ונטלו להם עור מן הירדן יב אבנים : והניחום בגלגל בקצה מזרח
ירחו כיון שעלו מן הירדן באו להן אל הר גריזים ואל הר עיבל שבשמרון שבצד שכם שבאצל
אלוני מורה שנ' הלא המה בעבר הירדן אחרי דרך מבוא השמש וגו' אמ' ישראל ברכות וקללות
והסידורם על הסדר כמו שצוה אותם לאמר שאו לכם מזה בתוך הירדן ממצב רגלי הכהנים ה'
הכין שנים עשרה אבנים והעברתם אותם עמכם וגו' ואת שנים עשרה האבני' הלא אשר לקחו
מן הירדן הקים יהושע בגלגל ושחם בשיד וכתבו עליהו התורה בשבעים לשונות שנ' וכתבת
עליהן את כל דברי התורה הזאת באר היטב וזכרו שלמים ואכלו שם שנ' וזכתת שלמי ואכלת
שם וגו' באיתה שעה נתחייבו ישראל בחלה ובערלה ובהדש בעת ההיא אמר ה' אל יהושע

באחד עשר בניסן ויעשו לו יהושע הרבות צורים ויכל את בני ישראל אל גבעת הערלות :
 בארבעה עשר בניסן שחטו ישראל את פסחיהן שנאמר ויחנו בני ישראל בגלגל ויעשו את
 הפסח וכו' בששה עשר בניסן הקריבו בני ישראל את העומר שנאמר ויאכלו מעבוד הארץ וגו'
 אחר הפסח בעשרים ושנים בניסן וסבותם את העיר וגו' ויהי ביום השביעי וגו' רבי יוסי
 אומר יום השבת היתה מלחמתה של יריחו ושלעי ושל גבעון היו בתוך ג' חדשי' בשלושה בתמוז
 ויאמר לעיני כל ישראל שמש בגבעון דום וירח בעמק אלון . וידום השמש וגו' ר'
 יוסי אומר יום התקופה היה למדנו שרח של ניסן של אותה שנה הוא הימים התקופה . כלב
 אמר ליהושע בן ארבעי' שנת אנכי בשלח אותי משה וגו' ועתה הנה אנכי הו' בן חמש ושמיני'
 שנה . הא למדנו שז' שנים היו מכבשין . וכניין שבע שנים היו מחלקין עד שלא התחילו
 למנות למעשרו ולשמיטו וליובלות ששמנה מאות וחמשי' שנה עשו יש' על הארץ משנכנסו
 לה עד שיצאו ממנה שהן שבעה עשר יובלות שלמין . וכן הוא א' בעשרי' וחכש שנה לגלותנו
 ברה וגו' אימתי נאמר לו בתחלת היובל ואם שבעה עשר יובלות שלמין הן היאך הן יתירין יד'
 שנה אמר מעתה ארבעה עשר שנה שעשו ישראל בגלגל הן שבע שכיבשו וז' שחולקו ואח' כך
 ייקהלו כל עדת בני ישראל וגו' . באות' שעה התחילו למנות למעשרו ולשמיטו וליובלו'
 . אז יקרא יהושע לראובני ורגדי וגו' ויאמר איהם וגו' וגם כי שלחם יהושע א' אהליה ויברכ'
 בחיזתו בנו מזבח גדול למראה . יהושע עשה עמם שמיטה ראשונה שנייה לא הפסיק לגומר'
 עד שמת . בית הבחירה שבשילה היה בני בניסן של אנכי' מלמטן ויריעות מלמעלן ויעשו בו
 ישראל שלש מאות וששים ותשע שנה וחרב .

פרק יב'

יהושע

פירכס את ישראל עשרים ושמונה שנה . ויהי אחרי הדברים האלה וימת
 יהושע בן נון וגו' ויקברו אותו וגו' . בו בפרק מת אלעזר שנאמר ואלעזר
 בן אהרן מת וגו' ויעברו בני ישראל את ה' וגו' אשר האריכו ימים ימים האריכו ולא שנים
 ואחריו עתניאל בן קנז ארבעים שנה צא מהן שני שעבוד של כושן רשעתים שמנה שנים בימי
 כושן רשעתים היה פסלו של מיכה שנאמר ויקימו להם בני דן את הפסל וגו' ובימי היתה
 פילגש בנבעה ויקם וילך ויבא עד נובח וגו' . ויאמר אליו אדונינו וגו' . ואחריו אהוד בן גרא
 שמנים שנה צא מהם שני שעבוד עגלון מלך מואב שמנה עשר שנה . בימיו היה שמנר בן
 ענת בסוף ימיו . אותו הפרק בימי עגלון היה . ויהי בימי שפוט השופטים גומר' ושם האיש
 אלי . לך וגו' וימת אלימלך וגו' ואומר אל בנותי וגו' . ואומר בכל אשר יצאי יד ה' היתה בס' .
 נחשון בן עמינדב מת בשנה השנית ליצאת בני ישראל מארץ מצרים . שלמו היה מבאי הארץ
 וכת אחר יהושע וגם כל הדור ההוא . ואלימלך אחיו של שלמון היה אחריו בדורה וברק בן
 אבינעם ארבעים שנה צא מהן שני שעבוד ריבין וסיסרא כ' שנים ויעשו בני ישראל הרע
 בעיני ה' וימכרום ה' ביד מדין שבע שנים . וארבעים שנה של גדעון ושבע שני מדין לא עלו
 מתוכן . וישר אבימלך על ישראל וגו' ויקם אחרי אבימלך וגו' . וישפוט את ישראל שלש
 ועשרים שנה . אחריו יאיר הגלעדי שנים ועשרים שנה . צא מהן שנה אחת שעלתה לזה לזה .
 וזוסיפו בני ישראל וגו' ויחר אף ה' בישראל וימכרם ביד פלשת' וביד בני עמון וירדעו
 את ישראל וגו' יח שנה עד השנה השנית ליפתח . ובשנה השנית ליפתח אמר למלך בני עמון
 בשבת יש' בחשבון ובכנותיה ובערער ובכנותיה וכל העם וגו' ג' מאית שנה וימה לא הצלתם
 בעת ההיא . עשה יפתחו שני' . אבצן מבית לחם ז' שני' . צא מהן א' שנה שעלתה לזה ולזה

ויעשו בני ישראל הרע בעיני ה' ומכרם ביד פלשת' מ' שנה עשרים שנה בימי יפתח ועשרים

עלי

בימי שמעון :

פרק יב

פרנס את ישראל ארבעים שנה ויום שמת בו עלי ויטוש משכן
שילה ויבאם באהל יוסף וגו' : ויתן לשבי עזו :
ויהי ארון ה' בשדה פלשתים ו' חדשים ויקראו פלשתים וגו' ויבאו אנשי קרית יערים וגו' ויהי
מיום שבת הארון וגו' צא מהן ז' שנים שמלך דוד בחברון על יהודה נשתירו שם ז' שנה :
צא מהן ז' לשמואל בעצמו וב' לשמואל ושאל : ויהי מיום שבת הארון וגו' : בתחילת אילו
העשרים שנה הביאו את אהל מועד לנוב ואעפ' שהיה ארון ה' בקרית יערי' לנוב היו מקריבי
כל ז' שנה וז' שנים כנבעון . כסוף עשרים העלה דוד את ארון ה' מקרית יערי' ל בית עובד
אדום הגוי וישב ארון ה' בית עובד אדום הגוי ג' חדשי' וגו' הא למדנו שלא נתכרך עובד אדו'
לא בעביר ארון ה' : בן שנה שאל בכלכו וגו' שמר לאמר לשאל בשעה שמשחו וירדת
לפני הגלגל וגו' ירד שנה ראשונה והכה נחש העכוני ומשחוחו ישראל . שניה ירד ולא שמר
אבטחתו ויאמר שמואל אל שאל נסכלת כי לא שמעת וגו' ואותו הפרק נמשח דוד שנ' ויאמ'
ה' אל שמואל עד כתי וגו' ואחר כך זקח שמואל את קרן השמן וגו' . והוא היה בן כט' שנים :
ויהי שאל עויין את דוד : ואמר ורוח ה' סרה מעם שאל . בו בפרק חרבה נוב ובאו להם
לנבעון . כל ימיו של שמואל הרואה אינן אלא נב' : ועוד שנאמר ועלי הכהן ישב על הכסא
וגו' והיא מרת נפש וגו' באותו הפרק נתמכה לחיות שופט : ואמר והוא שפט את ישראל מ'
שנה . נשתירו ז' שנה צא מהן שנה אחת לעיבורו וז' שנה לשמואל ואחת שנה לשאל הרי
נב' שנה . שמואל מת לפני מיתו של שאל בארבעה חדשי' שנה ויהי מספר הימים אשר
ישב דוד בשדה פלשתים ימים ארבעה חדשים : ויהי אחריכן וישאל דוד בה' לאמר וגו' :
בן ארבעים שנה איש בשת במלכו וגו' ושתו שנים מלך בירושלם וגו' כמצאת מלכות ישראל
בטלה חמש שנים ויבוא כל זקני ישראל אל המלך חברונה . אותו הפרק נמשח עזר דוד :

ויהי

בן שלשים שנה דוד במלכו וארבעים שנה מלך : פרק יד
דוד וזקני ישראל ושירי האלפים וגו' ויביאו את ארון ה' אל בית דוד
והעלות העולה וגו' ויחלק לכל העם וגו' ויתן לפני ארון ה' מן הלויים מ'
משדתיים וגו' ביום ההוא אז נתן דוד בראשו' בשחר היו אומ' הודו לה' קראו בשמו וגו' עד אל
תנעו במשיחי וגו' ובין הערבים היו אומ' שירו לה' כל הארץ וגו' עד ואבד כל העם אמן והלל
לה' : וכך היו אומ' כל ארבעים ושלוש שנה בעצמ' לפני הארון עד שהביאו שלמה לבית
העולמים : בברוך דוד מפני אבשל' בנו היה אביתר עומד עד שעלה במעלה הזתים ושאל
באורים ותומים ונסתלק אביתר מן הכהונה גדולה ונכנס צדוק תחתיו והחזירו את הארון
למקומו אבל אהל מועד שעשה משה במדבר ומזבח הנחשת שעשה בצלאל וכנורה ושר'ח
ואש שירדה בימי משה היו בכמה בנבעון ואת צדוק הכהן ואחיו הכהנים לפני משכן ה' בכמ'
אשר בנבעון וגו' ועמהם הימן וגו' וכך היו עושיין כל חמישים שנה בנבעון עד שבאו לבית ה'
העולמים : ויהי מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום וגו' כי נרד נרד עבדך וגו' היא שנת
שלשים ושבע למלכות דוד . רבי נתנוראי אומר משום רבי יהושע מקץ ארבעים שנה לקץ
ששאלו ישראל את המלוכה היא שנה עשירית לשמואל הרואה מיכן אתה מחשב שבן שנים
עשר שנה היה שלמה במלכו . וישלח ביד נתן הנביא וגו' באותו הפרק ויהי אחריכן ולאבשל'ו
בן דוד וגו' ויהי לשנתים ימים וגו' ואבשלום ברח וגו' ויהי שם שלש שנים וגו' הרי חמש :

הנה

וישב אבשלום בירושלם שנתים ימים ופני המלך לא ראה הרי שבע וחיי רעב בימי דוד שלש
שני הרי עשר : וישנונו בכל הארץ ויבואו מקצה תשעה חרשי הרי לא שנה : ובשנה האחרונה
התקין דוד המלך משמרות כהונה ולוייה והסדיר את כל הבית וכת בשנת הארבעים למלוכה
דוד בדרשונו : פרק טו

והימים

אשר מלך דוד על ישראל ונו' וא' ויהי בשמינים וארבע מאות שנה לצאת בני
ישראל מארץ מצרים בשנה הרביעית ונו' : ובשנה השנית ליפתח אמר למלך
בני עמון בשבת ישראל בחשבון ובכנותיה ונו' שלש מאות שנה ונו' זמן השנה השנית ליפתח
ועד שנבנה הבית מאה וארבעים שנה : ומ' שנה שהיו יש במדבר הרי ארבע מאות ושמונים
שנה : בחצי היום נבנה הבית בשנה הרביעית בשבוע וכן לשלמה שב ובשנה הרביעית יסד
בית ה' בירח זיו : ובשנת ה' בירח בול הוא החדש השמיני ונו' ואת ביתו בנה שלמה לג שנה
אז יקהל שלמה את זקני ישראל ונו' ויקהל'ו המלך שלמ' כל איש ישראל מלמד שאין השכינה
שורה לא בהקתל וכן הוא או' וירא כל העם וירדנו ונו' וא' ויקרבו כל העדה ויעבדו לפני ה'
ובמתן תורה הוא או' כי ביום השלישי ירד ה' לעיני כל העם על הר סיני : ובבית העולם
הוא או' וככלות שלמה להתפלל והאש ירדה ונו' וכל בני ישראל רואים בדרתו ונו' ועל אותה
שעה הוא או' צאינה וראינה ונו' : ביום חתונתו ביום ח' שלאחר ז' ימי המלוואים וביום שמחת
לבו ביום גמר בית העולמים : ויאהב שלמה את ה' ללכת בחוקות דוד ד' שנים עד שלא
התחיל לבנות את הבית : אבל משתחיל לבנות את הבית ויקח את בת פרעה ויביאה אל עיר
דוד באותו הפרק והרד שמע במצרים ונו' ויהי שטן ונו' ויתן המלך את הכסף בירושל' כאבנים
ונו' ומיצא הסוסים ונו' ותעלה ותצא ונו' והמלך שלמה אהב ונו' שתימצי לומר כי על אפי ועל
חבתי ונו' : אבל לעת זקנת שלמה סמוך למיתתו שרתה עליז רוח תקודש ואמר שלמ' ספרים
הללו משלוי שיר השירים קהלת : אחיה אמר לירבעם והיה אם תשמעו ונו' ומה בנה לדוד נתן
לו מלכות שלשים ושש שנה על ישראל לו לג ולבנו ג' ואילו זכה ירבעם בן נבט היתה מלוכה
יש מסתיימת בידו לו לג ולבנו ג' : וכן הוא או' ואענה את זרע דוד בה תל' לו למען זאת אלא
כנגד לו שנה שנתחתן שלמה בכרעה מלך מצרים ומה תלמוד לומר אך לא כל הימים כבר
גלוי לפניו שאסא עומד לקלקל :

פרק יו'

והימים

אשר מלך שלמה על יש' מ' שנה : רחבעם בנו יד שנה אביה בנו ג' שנים
: ובשנת כ' לירבעם בן אסא כי בן מא' שנה רחבעם במלכו ויז שנה מלך
בירושל' חיי כמה ראהו דוד שנה אחת ועשה את התורה הוא ובניו שני' שלוש וברביעית מרדן
שנ' כי הלכו בדרך דוד ושלמ' שנים שלש וברביעי' כרדו במקו' שנ' ויהי כהכין מלכו רחבעם
ובחזקתו עזב את ה' ונו' וגם קדש היה בארץ ונו' ויהי בשנה החמישית למלך רחבע' עלה שישק
ונו' באלף ומאה כי מעלו בה' ונו' ויקח את אוצרו' בית ה' ונו' וירדף אביה אחרי ירבעם ונו' ולא
עצר כח ירבע' ונו' ואין את' יודע מי הוא שניפו אכור הרי ירבעם קבר את אביה ומפני מה לא
נפז המלך מפני שהיה עומד ומחכד את ישראל ואמר להם ועמכם עגלי זהב אשר
עליכם ונו' והוא או' לך את ביתך וראה את עגל הזהב והניחו לפניך עשרה לאסא בא ורח
מלך ארבעי ואחת שנה : בימיו שקטה הארץ עשר שנים : בשנת חמש עשרה לאסא בא ורח
הכזי והחזיר לאסא את כל הבזה אשר בזו שק מלך מצרים מירושל' ונטלה אסא היא שנת
לח' לשלמה משמת ויקס' ה' שטן ליש' את רצין בן אידע' : ירבע' מלך כב' שנה נרד בנו שתי

שנים בשנת שלש לאסא מלך יהודה מלך בעשא בן אחיה על ישר' כב' שנה : בשנת שלש' ושש למלכו אסא עלה בעשא מלך יש' על ירושל' וגו' איפשר לומר בן הול' אסא קבר את בעש' בשנת כו' למלכותו ומה תלמוד לומר לאסא כנגד לו' שנה שנתרתן שלכה בבת פרעה מלך מצרים וכנגד לו' שנה שנגזרה על מלכות בית דוד שתחלק ובאחרונה עתידה שתחזור להם : וכנגד לו' שנה שנגזרה למלכי אר' להיות שטן לישראל ובאחרונה יפלו ביד בית דוד לכך נאמר בשנת שלשים ושש למלכות אסא בשנת שש עשרה לאסא מאהר שנפל בידו זרחה הכושי היא שנת לו' שנה לשלמה משמת באותה שעה כרתו ברית מלך ישראל ומלך ארם לעלות ולהתגרות באסא וקלקל אסא ויוצא אסא כסף וזהב וגו' ברית ביני וביניך וגו' וישמע בן הדרד וגו' וירא בשמע בעשא ויחזל וגו' ובעת ההיא בא חנני וגו' הלא הכושים והלובים וגו' כי ה' וגו' ולא וזו למלכי ארם להיות כוטינים לישראל עד מות אחז ובימי אחז כרתו ברית מלך יש' ומלך ארם לעלות ולהתגרות עם אחז ולא הית' זכות ביד אחז שיפלו בידו ונפלו שניהם ביד תגלת בלאסר

מלך אשור פרק י"ז

בעשא

מלך כד' שנה אלה בנו שתי שנים נמצא אסא קבר את אלה בשנת כז' שנה למלכותו : זמרי הרג את אלה ומלך אחריו ז' ימי בתרצה וישמע העם הרונים לאמר וגו' אז יחלק העם לישראל וגו' ככה היתה מחלוקת ז' מ' שנה בשנת לא לאסא מלך עמרי מלכו שלמה ויחזק הע' וגו' ומפני מה הרגו את תבני כיון שנשא אסא בתו של עמרי ליהושפט בנו לאשה הרגו את תבני עברי מלך ז'ב שנה בשנת לח' שנה לאסא מלך יהודה מלך אחאב בן עמרי על ישראל כב' שנה בשנת ארבע לאחאב מלך יהושפט בן לה' שנה היה במלכו כה' שנה מלך בירושלם בשנת יג' שנה לאחאב היה רעב גדו בשומרון שנים ומלחמ' בן הדרד שתי שנים ומחצה וישנוג' שנים אין מלחמה בין ארם ובין ישראל אחיה בן אחאב מלך שנתים ובשנה השנית לאחיה נכזו אליהו ולא נראה עד שיבא מלך המשיח ונראה ונגזו שנייה ואינו נראה עד שיבא גוג ומגוג ועכשיו הוא כותב מעשה כל הדורות כולם ויכתב כדבר ה' אשה דבר אליהו וגו' בשנת שתיים ליהורם בן יהושפט מלך יהוד' כי לא היה לו בן : איפשר לומר בן והלא הוא מלך בשנת יט' ליהושפט לא לענין שנ' וזעק יהושפט וגו' ראוי היה יהושפט ליהרג באותה שעה לא בשכר זעקה שזעק תלה לו הכתוב ז' שנים ועלתה מלכו לבנו בשנת חמש ליהורם בן אחאב מלך ישראל ויהושפט מלך יהודה בחזרתן מן המלחמה מאחר שהרגו עמו ומזאב וחר שעיר באו והמליכו את יהורם בן יהושפט על יהודה ולו אחים בני יהושפט וגו' ויתן להם אביהם וגו' וכיון שמת יהושפט עמד יהורם והרג את אחיו בחרב שכ' ויקם יהורם על ממלכות אביו ויבא אליו מכתב מליהו וגו' כבד היה לליהו ז' שנים משנגזו בן לב' שנה יהורם במלכו וח' שנים מלך בירושל' ובאחיהו בנו אום בן כב' שנה אחיהו במלכו שנה אחת מלך בירושלם ובמקום אחר הוא או' בן מ' ב' שנה אחיהו במלכו ושנה אחת מלך בירושלם : אמר ר' יוסי וכי איפשר לבן שיהא גדול כאביו כשתי שנים אלא כיון שהשיא אסא את בנו לבתו של עמרי נגזרה גזירה על מלכות בית דוד שתיכלה עם בית אחאב וכן הוא אמר ומאליהם היתה תבוסת אחיהו וגו' ונפלו שניהם בו ביום זה עם זה :

פרק י"ח

בימי

יהורם בן אחאב היה רעב גדול בשומרון ז' שנים וכתן היה בן הדרד נלחם בישראל בשנת האחרונה קלל אישע גיחזי וילך אישע לדמשק ומשח את חזל למלך על ארם ושלה את יונה בן אמתי ומשח את יהוא ברמות גלעד : ויהי בהשפט יהוא וגו' ויהי כ

כבוואם לא תוך העיר וגו' ויבקש את אחיו וילכדוהו וגו' ועתלי' אם אחוזה וגו' ותקח את יהושבע'
ויהי אתה בבית ה' וגו' ועליו הכתוב או' כי יצפנני בסכה וגו' כהו בצור ירמנני זה יהודיע הכהן
בן ארם שהוא דומה לצור' וימשהו יהודיע ובניו ויאמרו יחי המלך וישמח כל עם הארץ וגו'
בן שבע שני' יהואש במלכו' בשנת שבע' ליהוא מלך יהואש וארבעים שנה מלך בירושלם
בשנת כג' ליהואש חזק את ברוך הבית' הרי קנה' שנה משבנאו שלמה ועד שבדקו יואש' ויעש
יהואש הישר בעיני ה' כל ימי יהודיע הכהן ויוקן יהודיע וגו' משגולרה קלקלה בימי שלמה
גולד יהודיע המתקן' ואחרי כות יהודיע הכהן וגו' שעשה יואש עצמו עז' שג' וישתחו למלך
וגו' או שמע המלך אליהם :

פרק יט'

יהוא מלך על יש' כח' שנה' ויאמר ה' לא יהוא וגו' מי אמר לו כך יונה בן אמרי' .
בימי ההם החל ה' וגו' מן הירדן מזרח השמש וגו' בשנת כג' שנה ליהואש מלך
יהואחז בן יהוא על יש' יז' שנה' ולישע חלה את חליו וגו' היא השנה העשירית ליהואש מלך ישראל מיכן
אתה מחשב כמה שנים פירסם לישע את יש' מלט שנה ליהושפט ועד עבשו היו יותר משי'
שנה' בשנת שתו' ליהואש מלך יש' מלך אמציה' בן כח' שנה אמציה במלכו וכט' שנה מלך
בירושל' בשנת יב' לאמציה הוא הכה את אדו' בניא מלח וגו' והיו אחרי באו וגו' ויחר אף דו'
וגו' והיו דברו ליו' וגו' מה היא העצה אשר יעץ המקום עליו' ויועץ אמציה מלך יהודה וגו'
וישלח יואש מלך יש' וגו' אמרת הנה הבית וגו' ולא שמע אמציה וגו' וינגף יהודה לפני יש' וגו'
וזאת אמציה וגו' וכל הכסף וגו' בו בפרק מת יהואש ובא לו אמציה ירושלם ויחי אמציה בן
יואש וגו' ומעת אשר סר אמציה מאחר' ה' וגו' שמעו מה שאמר לו הכביא' ודיקשרו עליו קשר
בירושלם וגו' וישאוהו' בן יז' שנה עזויהו במלכו וכב' שנה וגו' ויהי לדרש אלקים בימי זכריהו
המבין וגו' ובמה הצליחו' להים הוא בנה את אילת וישל ליהודה ומה תלבות לאמר אחרי שכב
המלך עם אבותיו לא שמלך בימי אבותיו' ד' א' מה יהורם אחוזהו ויואש מתו מיתת תחלואים
על ידי אחרים כך אמציהו מת מיתת תחלואים על ידי אחרים : עזויהו וירבעם מלכו כאחר'
לא שירבעם מלך בימי אביו שנה אחת שנ' וירבעם ישב על כסאו' בשנת עשרים ושבע שנה
לירבעם מלך יש' מלך עזריה בן אמציה וגו' איפשר לומר' כן והלא שניהם מלכו כאחת אלא
שמלך מלכות מנוגעת וכן הוא או יהיה עזויהו המלך וגו' וא' כולם נתיחסו בימי יותם מלך
יהודה ובימי ירבעם מלך ישראל' אפשר לומר' כן והלא עזויהו קבר את ירבעם וגו' מלכו' אחרי
לא כל כח' שנה שהיה עזויהו מצורע יותם בנו היה על בית המלך שופט את עם הארץ ירבעם
בן יואש מלך מא' שנה : בשנת שמונה ושלשים שנה לעזויהו מלך יהודה מלך זכריה בן
ירבעם וגו' ששה חדשים' הוא דבר ה' אשר היה אל יהוא וגו' בני דבעים וגו' :

פרק כ'

דרי הוא או ונסתם גיא הרי כי יגיע גיא הרים אל אצל וגו' חזון ישעיהו בן אמון וגו'
דבר ה' אשר היה לא הושע וגו' דברי עבוס אשר היה וגו' דבר ה' אשר היה לא
מיכה המורשתי וגו' מלמד שכולן נתגבאו בפרק אחד אכל אי אתה יודע מי קדם את מי כיון
שאם תחלת דבר ה' בהושע וגו' ובעבוס הוא או' שנתים לפני אתה ובישעיה הוא או' בשנת
מות המלך עזויהו וגו' והוא היה ביום הרעש דכת' וינעו אמו' הסיפים וגו' דבר ה' אשר היה לא
מיכה המורשתי בימי יותם וגו' מלמד שכולן קדמו את מיכה חזון עובדיה וגו' אימתי דיתח

מלחמה זו בימי אמציה. ומלך אין בארם וגו' ומשנפלו ארומיים בימי אמציהו לא העמידו
מלך במקומן ולא זקפו ראש עד היו. ומשנפלו ארומיים בדבר אישע לא עמדו לא שנתעוררו
בימי אחז ונפלו. ומשנפלו פלשתים בימי חזקיהו לא העמידו מלך עד היום. ומשנפלו מלכי
אשור בימי חזקיהו לא העמידו מלך עד היום. ומשנפלה מצרי' ביד נבוכדנצר לא נתנשאת
עוד על היום עד היום שנ' מן הממלכות וגו' ובני זרה וגו' אילו נביאים נתנבאו במצרי' ובני
קרי' וגו' אילו נתנבאו במדבר. וישלח ה' איש נביא וגו' היה פנחס. ויבא איש להים ב' ערלי
וגו' זה היה יאקנה. המה יסד דוד ושמואל הרואה באמונתם אילו כד' משפחות כהונה ולוייה:
גד החוזה נתן הנביא התקינו מעשה הבית עם דוד אסף והימן ויהוואן נתנבאו בימי דוד:
אחיה אמר לשלמה הבית הזה וגו' ושכנתי בתוך בני ישראל וגו'. ובאחרונה אמר לו יען אשר
היתה זאת עמך וגו'. שמעיה א' לרחבעם אל תעלו וגו'. ובאחרונה כשברחו מפני שישק היה
דבר ה' ב' שמעיה וגו' לא נכנעו וגו' וכי שישק שמו והלא זכוב שמו שנ' ישרוק ה' לזכוב ולמה
נקר שמו שישק שהיה יושב ומשמר אימתי יכות שלמה שאין לנו ביוצא בו וכיון שמת שלמ'
בא ולקח ארצות בית ה'. עוד הנביא נתנבא על המזבח בבהי' ויאמר מזבח וגו'. ועזריהו בן
עוזר היתה עליו רוח אלהי' ויצא לפני אסא וגו'. ובע' ההיא בא חנני הרואה וגו'. וגם ביד יהוא
בן חנני וגו'. מיכיהו א' לאחאב כה א' ה' הראית את כל ההמון הגדול וגו' ובשמייה א' לו לך
התחוק ודעוראש וגו'. ובשלוש' א' לו יען אשר אמרו ארז' אלהי הר' ה' וגו' ואחד מבני הנביאי
א' לרעהו וגו' אברו זה היה מיכיהו ובאחרונה א' לו מי יפתה וגו' ובנימי יהושפט ויצא אל פניו
יהוא בן חנני וגו' ויחזיו בן זכריהו בן בניהו וגו' ויתנבא אע"ז בן דודיהו ממרישהו וגו'. ובנימי
יהורם ויבא אלו מכתב וגו'. ובנימי יהואש וישלח בהם נביאים להשיבם וגו'. ודוח אלהי' לבשה
את זכריהו וגו' ובנימי אמציה ואיש תאהי' בא אלו לא המלך ב' יבא וגו' ובאחרונה א' לו ידעתי כי
יעץ אלהי' וגו' אמרו זה היה אמוץ אחיו ובנימי אחז ושם היה נביא לה' עורך שמו וגו'. ויג' ונחום
וחבקוק נתנבאו בימי מנשה ומפני שלא היה מנש' כשר לא נקראו על שמו וכן הוא אר' וידבר
ה' ב' מנשה וגו' עמו ולא תקשיבו ויבא עליה' את שרי הצבא וגו'. דבני ה' היה ב' צפניה בן כושי
וגו'. דבני ימיה בן חלקיהו אשר היה דבר ה' אלו וגו' וגם איש היה נתנבא בשם ה' וגו'. היה
היה דבר ה' ב' יחזקאל בן בוזי וגו'. כולם נתנבאו סמוך לחרבן: ברוך בן נריה ושריה בן מחסיה
ודניאל איש המודות כולם בימי נבוכדנצר. כרדכי היהודי וחני זכריה ומלאכי כולם נתנבאו
בשנ' ב' לדרושי. את מוצא בהן י' שנ' בהן איש הא' ה' ואילו הן משה ויאקנה ושמואל דוד שמעל'
ועזרא ואיהו ואישע מיכה ואמוץ. שמואל וחנני נקראו הרואי' שנ' בהם הרואה הרואה. יחזקאל
ודניאל נאם בהם בן אדם: **סליק פרקא וכבא מציעאה פרקא בא**

באבינו אברה' נאם יענה השב אש' האיש כי נביא הוא וגו'. ויבשרה נאם' בת הרן אבי
מלכה ואבי יסכה ומניין שכל האבות והאמהו' נקראו נביאי' שנ' ויתהלכו מצוי ב'
גוי וממלכה ב' אעס אחר ב' תגעו במשיחי ובנביאי' א' תדעו. ובמרים נאם' ותקח מרים הנביא'
בדבורה נאם' ורבורה אשה נביאה. ובחנה נא' ותתפל חנה ות' עלץ לבי בה'. ואביגיל נתנבא'
לדוד וכן דוד א' לה וברוך טעמך. ובהולדה הוא אר' ב' הולדה הנביאה ובאסתר נאם' ותכתב
אסתר המלכה בת אביחיל וגו'. אילו מו' נביאי' וז' נביאי' שנתנבאו להן ליש' ונכתבו בכתובי
ויש נביאי' כיוצאי' מצרי' ולא בכתבו יכול מפני שהן כועטין תל' ונ' איש מבני הנביאי' הלכו וגו'
יכול מפני שהן חריטות תלמוד לומר' ויאמרו אלו הידעת כי היום ה' לוקח את אדוניך מעל'

ראשך וגו' ארוננו אין כתוב כאן אלא ארונך מלמד שכולן גדולי כאלוהיו ושקולו בשלש
 וכן משה אמר מי יתן והיה לבב זה לה וא' מי יתן כל עם ה' נביאי' כי יתן ה' את רוחו עליהם
 ועובריה אמ' ללוהו הלא הגד לארמי את אשר עשיתי בהרג אוכל אה נביאי אה ואחביא מבניאי
 ה' מאת איש וגו' חוץ משהיו ביהודה ובנימן: ואלו אמ' ל'איש שב נא פה כי ה' שלחני עד ירוח
 ביתאל ויצאו בני הנביאי אשר ביריחו וגו' שוב אמר לו ל'איש נא שב פה כי ה' שלחני הירדנה וגו' וחמשים
 ויגשו בני הנביאים אשר ביריחו וגו' שוב אמר לו שב נא פה כי ה' שלחני הירדנה וגו' וחמשים
 איש מבני הנביאים הלכו וגו' שאין לך כל עיר ועיר בארץ ישראל שלא היו בו נביאים לא כל
 נבואה שהיתה לצורך הדורות נכתבה לצורך שעה לא נכתבה ועליהם מפורש בשיר השירים
 מה יפו דודיך אחותי כלה מה טובו דודיך מיין וריח שמניך מכל בשמי נפת תטופנה שפתותי
 כלה רבש וחלב תחת לשונך וגו': בארם הוא או' ויפל ה' אלהים תרדמה על הארס וגו' בנח
 הוא או' נח איש צדיק תמים היה בדורותיו אה האלהים התהלך נח: ביפת הוא או' יפת אלהים
 ליפת בשם הוא או' ברוך ה' אלהי שם על דברתי מלכי צדק: בעבר הוא או' ויקרא שמו פלג
 כי בימיו נפלגה הארץ: אילו נביאים שעמרו לעולם עד שלא באו אבינו אברהם לעולם
 ומשבא אבינו אברהם לעולם ברעם

ואביו ואיוב מארץ ערץ ואל'פז התימני ובלרד השוחי ויצור הנעמתי ואלוהוא וברכא הכוזי:
 אילו נביאים שנתנבאו לאומות עד שלא ניתנה התורה לישראל: אבל משנתנה תורה לישראל
 פסקה רוח הקדש מן האומות: וכן במשה הוא או' ובמה יודע איפוא כי מצאתי חן בעיניך וגו'
 מניין שעש הקבה רצונו שנ' הג' אנכי כורת ברית וגו' באות שעה פסקה רוח הקדש מן האומות

פרק כב

שלום

בן יבש הרג את זכריהו ומלך אחריו ירח ימים בתרצה: וועל מנחם בן גדרי
 מתרצה וגו' בשנת לט' שנה לעזריה מלך יהודה מלך מנחם בן גדרי על יס'
 עשר שנים: בשנת חמשים שנה לעזרי' מלך יהודה מלך פקחיה בן מנחם שנתים בשנת
 נב' שנה לעזריה מלך פקח בן רמליהו על ישראל בשמרון עשרים שנה: בשנת שתיים לפקח
 מלך יותם בן עוזיהו בן כה' שנה יותם במלכו ושש שנים מלך בירושלי': בשנת י"ז לפקח מלך
 אחז: בן עשרים שנה אחז במלכו וי"ז שנה מלך בירושלים: בשנת י"ז לפקח ויהרג פקח בן
 רמליהו ביהודה מאה ועשרים אלף בחורים כיום אחד וגו' כי הכניע ה' את יהודה בעבור אחז
 מלך וגו' ויהרג זכרי' וצדק אפרים וגו' וישבו בני ישראל מאחיזם מאתים אלף וגו': בשנת עשרים
 לפקח היה: ויהי בימי אחז וגו' ויגד לבית דוד לאמר וגו' ויאמר ה' אל ישעיהו וגו' ואמרת אליו
 וגו' יען כי יעץ וגו' נעלה ביהודה ונקיצנה וגו' כה אמר ה' אלהים וגו': באותה שעה ויקח אחז
 את הכסף וגו' וישמע אליו מלך אשור וגו' בשנת עשרים לפקח בא תגלת וגו': נטל עגל הזהב
 שברן והלך לו וכן הוא אומ' ויבא אליו תגלת פלאסר מלך אשור ויצד לו: כי חלק אחז את
 בית ה' וגו' כי שמע מה שאמר לו הנביא לא תקים ולא תהיה: באותה שעה ויקשר הושע בן אה
 וגו': בשנת עשרים ליותם בן עוזיהו היא שנת ארבע לאחז היתה: איפשר לומר כן לא שהיתה
 גזירה גזורה מימי יותם דא רצה הכתוב למנות ליותם בקבר ולא לאחז בחיים: עליו עלת
 שלמנאסר מלך אשור ויהי לו הושע עבד וגו' נמצ' אחז מלך יהודה והושע מלך יש' משועבדי'
 למ' אשור ה' שנים: בשנת שתיים עשרה לאחז ויער ה' אלהי ישראל את רוח מלך אשור וגו'
 נטל עגל הזהב שכביתו והלך לו לקיים מה שנ' גם איתו לאשור ויבל ר' נחוראי או' משס' ד'
 וירשע הרי הוא או' כה אמר ה' כאשר יציל הרועה מפי הארי שתי כרעים או ברל און וגו' אילו

פסוק

אילו פכל ישראל - בפאת מטה מלמד שלא נשתירו בהן אלא אחד משמנה שבהן ושאר העם
 היכן היה בדמשק לקיים מה שנ' והגלית אתכם מהלאה לרמשק וגו' אותה שנה כיון שראו
 הושע בן אלה שגורו עולי השובב עמד והעביר פרסדאות שהושב ירבעם בן נבט על התחומין
 שלא לעלות לירושלם , שבכל מלכי ישראל הוא או וילך בדרכי ירבעם בן נבט ובחטאתיו :
 ובהושע הוא אומר רק לא במלכי ישראל אשר היו לפניו לא מפני מה נתחתם גור דינם לגלות
 בימיו מפני שהיו ישראל תולין את הקלקלה במלכיהם שנ' אני ירדתי אפריז וישראל לא נכחד
 ממני וגו' , אותה שנה כיון שראה הושע פניו שלמלך אשרו לעלת ולהגלות את ישראל פעם
 שלישית הלך ונסמך על מלכי מצרי' : בשנת שנים עשרה שנה לאחז מלך יהודה מלך הושע
 בן אלה על ישראל , בשנת תשע שנים איפשר לומר כן והלא הוא מלך משנת ארבע לאחזא
 מה ת' מוד לומר תשע שנים שני למרדו וכן הוא או וימצא מלך אשרו הושע קשר וגו'
 ויהי בשנה הרביעי' למלך חזקיהו היא שנת שבע להושע בן אלה מלך ישראל עלה שלמנאסר
 על שמרון ויצר עליה וילכדה מקצה ג' שנים : בשנת שש היא שנת תשע למרדו שלהושע בן
 אלה נלכדה שומרון , ויגל מלך אשרו את ישראל וגו' ויתשם ה' מעל אדמתם וגו' ויבא מלך
 אשרו מבבל וגו' דינאי ואפרסכמי טרפליי ארכוואיי אפרסכאיי בבליי שושנכיי דהאיי עלמאיי
 ושאר אומיא וגו' וירשו את שמרון וישבו בעריה :

חזקיהו שנת הרביעי'
 ג' שנים על חזקיהו מלך
 ירבעם ופסוק ויבא
 בנבט ופסוק
 ויבא אשרו קשר וגו'
 וימצא מלך אשרו
 הושע קשר וגו'
 ויבא מלך אשרו
 את ישראל וגו'
 ויתשם ה' מעל
 אדמתם וגו'
 ויבא מלך
 אשרו מבבל וגו'
 דינאי ואפרסכמי
 טרפליי ארכוואיי
 אפרסכאיי בבליי
 שושנכיי דהאיי
 עלמאיי

פרק כג'

יהי

בארבע עשר שנה למלך חזקיהו עלה סנחריב וגו' , שמנה שנים בין גלות
 ראשונה לשנייה ושכניה שנה בין גלות שנייה לשלישית , ועוד שהה
 שמנה שני' ועלה על יהודה לקיים מה שנ' כעת הראשון הקל ארצה וזבולון וארצה נפתלי
 האחרון הכביר וגו' : אמ' ר' יהושע בן קרח טעות גדול טעה סנחריב , אחרי הדברים והאמת
 האלה וגו' באותה שעה שלח תרתן לאשרוד בשנת בא תרתן אשרודה וגו' שטף עמוני ומואבים
 שהיו מסייעין אותו בשער על שמרון ג' שנים לקיים מה שנ' ועתה דבר ה' לאמר בשלש שנים
 בשני שכיר וגו' , באותה שעה וישלח מלך אשרו את רב שקה וגו' ויצא אליו אליך בין חלקיהו
 אשר על הבית וגו' ויבא עבדי המלך חזקיהו אל ישעיהו ויאמר אלהם ישעיהו וגו' הנני נתן בו
 דוח ושמע שמעוה וגו' מה שמעוה שמע וישמע אל תרהקה מלך כוש וגו' : שטף שבנא הכוכן
 וסיעתו והלך לכוש ונטל חמדת כל הארצות ובא לו לירושלם לקיים מה שנ' יגיע מצרים וסחר
 כוש וגו' יגיע מצרי' זה חיל פרעה מלך מצרי' : וסחר כוש זה תרהקה מלך כוש , וסבאים אנשי
 מידה אילו חיילות שלהן , עליך יעבורו זו ירושלם , ולך יהיו כבר מושלמין לך , אחריך ילכו
 זה חזקיהו : בזיקים יעבורו זו בכירה ומנקיא , אליך ישתחוו ואליך יתפללו הן נרגיזי שבתו
 שלהקבה בתוכך ואומרי אך כך לא וגו' : באותה שעה וישלח מלך אשרו את תרתן ואת רב שק'
 וגו' ויקראו אל המלך וגו' וישלח ישעיהו בן אמץ וגו' זה הדבר וגו' את מי חרפת וגרפת וגו' ביד
 מלאכך וגו' אני קרתי וגו' יהי בלילה ההוא וגו' , ובילך מלכים קשורי כתרים בראשיהן , לפני
 מפלתו שלסנחריב חלה חזקיהו שלשה ימים : ר' יוסי או' יום שלישי לחלוש שלחזקיהו והפנתה
 מפלתו שלסנחריב ועמדה לו חמה בשם שעמדה לו לאחז שנ' הנני משיב את על המעלות וגו'
 בו ביום נסע סנחריב עשר מסעות בא על עיית וגו' עברו מעברה וגו' נדרה מדמנה וגו' צהרי
 קולך וגו' עוד היסם כנבוב לעמוד , שתמצא אומר בו ביום נסע עשר מסעו' : באחת עשרה ביובל
 בשנה הרביעית בשבוע עלה סנחריב וכן הוא או' וזה לך האות אכול השנה ספיח וגו' שעלה
 בפריס הפסח ולא יכלו לרוע ואלכו ספיחים ובשנה השנית שחיס שגרעו הלגינות האילנות

ובשנה הרביעית זרעו וקצרו וגו' מלמד שלא נשתיר בשבוע לא שנה אחת : לאחר כפלתו שלסנחריב עמד חזקיה ופטר את האוכלוסין שבאו עמו בקוררין וקבלו עליהם מלכות שנים לקיים מה שב' ביום ההוא יהיו חמש ערים מדברות שפת כנען וגו' : הלכו וכבזו ויהיו מקריבין עליו עולות לשם שנים שב' ביום ההוא יהיה מזבח לה' וגו' והיו מתפללין וכשתחיון לא ירושלם שב' אר"ך ישתחו ויא"ך יתפללו : קודם ביאתו שלסנחריב כתם חזקיה את מימי ניהון שב' ויעץ עם וגו' הוא חזקיה כתם את מוצ' וגו' בן עשרי וחמש שנה חזקיהו במלכו וגו'

פרק כד

בן שתיים עשרה שנה מנשה במלכו וגו' . בשנת כב' למנשה גלה מנשה לבבל ופסלו שלמכיח עמו שב' ויקימו להם בני דן את הפסל וגו' עד יום גלות הארץ . וכהצד לו חילה את פני ה' וגו' נמצא מנשה עשה תשובה לב' שנה לפני מיתתו : בן עשרי ושלוש שנה אמון במלכו ושתי שנים וגו' ויעש אכזר הרע וגו' כי הוא אמון הרבה אשכרה וגו' בעד תורה מישר' בן שמנה שני' יאשיהו במלכו ושלושי' ואחת שנה מלך בירושל' וגו' בשנת שמנה עשרה שנה וגו' אותה שנה נמצא ספר תורה בבית ה' ואתה שנה היא היתה תחילה שליובל' ואתה שנה כדק יאשיהו את הבית : הרי מאתיים ושמנה עשרה שנה משברקן יואש ועד שברקן יאשיהו . ולמה נכדק מהרה במי יואש כי עתליה המרשעת כניה פרצו את בית ה' וגו' ואתה שנה עשה יאשיהו תשובה וכמהו לא היה לפניו מלך אשר שב וגו' : יאשיהו גזז הארץ שב' ויאמר ללויים המצרים לכל ישראל הקרושים לה' תנו את ארון הקודש וגו' בימי עלה פרעה נכה מלך מצרים וגו' וישלח אליז מלאכים לאמר מה לי ולך וגו' ולא הסב יאשיהו וגו' וירי' המורים למלך יאשיהו וגו' ועבירוהו עבדיו וגו' ועליו קונן ירמיהו רוח אפינו משיח' ה' נלכד בשחיתותם וגו' ויקח כל העם וגו' . בן עשרים ושלוש שנה יהואז במלכו ושלושה חדישים מלך בירושלם . ויאסרוהו מלך מצרים ומלך מצרי' את א'קים אחיו וגו' : בן עשרים וחמש שנה במלכו ואחת עשרה שנה מלך בירושלם וגו' נמצא יהויקים גדול פאחיו ערתי שנים : בראשית ממלכות יהויקים בן יאשיהו מלך יהודה אמר ירמיה הנביא לכל יהודה וירושלם כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל שובו נא איש מדרכו הרעה וכדוע מעלליכם וגו' שדוכיחן פעמים רבות ולא שמעו וחדד ונתנבא עליהם ואם לא תשמעו כה אמר ה' ונתתי את הבית הזה כשילה וגו' : בראשית ממלכת יהויקי' בן יאשיהו מלך יהודה וגו' כה אמר ה' עשה לך מוסרות וגו' כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל אנכי עשיתי את הארץ וגו' ואני נתתי את כל הארצות האר' ביד כבוכדנצר מלך בבל עבדי וגו' ועבדו אתו וגו' והיה הנני והממלכה וגו' באותה שנה הרג יהויקים את אוריה שב' ויציא את אוריה כמצרים וביארו לא המלך וימיתוהו בחרב וגו'

וכשם שנתנבא אוריה כך נתנבא ירמיה אלא אך רק אחיקם בן שפן וגו' אשר היה דבר ה' אל ירמיה הנביא על הנוים במצרים על חיל פרעה נכה וגו' : שנה ראשונה בבש כינוה שנייה עלה וכבש את יהויקים ויהי לו יהויקים עבד שלש ענים וגו' ולא יסף מלך מצרי' לצאת וגו' בשנת ארבע ליהויקים נתתם גזר דינן של ישראל לגלות ועל ירושלם לשנות את כוס יין החמה .

פרק כה

בשנת שלש למלכות יהויקים מלך יהודה בא כבוכדנצר מלך בבל על ירושלם ויצר עליה : איפשר לומר כן והלא הוא מלך בשנת ארבע ליהויקים ומה תל' בשנת שלש ליהויקי' לא שנת שלש למרדכי' במקרא אחר הוא

אומר בשנת שבע ובמקרא אחר הוא א' בשנת שמנה מה תל' שנת שבע ומה תל' שנת שמנה
 שנת שמנה משמלך ושנת שבע לכיבוש יהויקים ויתן ה' בידו וגו' ובמקום אחר הוא א' קבור
 חמור וגו' ובמקום אחר הוא אומר ויאסרוהו בכשתים וגו' לא מלמד שבין שאכר מיד מת
 באיסוריו והוציאו וגרו לקים מה שנ' סחוב והשלך וגו' והגלה את ירושלם ואת השרים וגו'
 עשרת לפים גולה יהודים נפש שלשת לפים וגו' ומבנימין ושאר שבטים שבעת לפים הכל
 גבורי עושי מלחמה וכי בה גבורה בכני אדם המהלכין בגולה וזה מלחמה עושי בני אדם
 הזקוקין בזיקין ונתונים בשלשלאות לא הכל גבורי תורה שנ' ברכו ה' מלאכי גבורי כח וגו'
 עושי מלחמה שהיו נושאים ונותנים במלחמתה של תורה שנ' על כן יאמר בכפר מלחמות את
 דהב וגו' ומתוכן החרש והכסגר אלף חרש שאחד מדבר והכל עותקין. מכגר שהכל יושבין
 לפניו ולמידין ממנו כענין שכ' ופתח ואין סוגר וכגו' ואין פותח. אילי הארץ אלו חורי יהודה
 ובנימין ועליהן הכתוב אומר בה אמר ה' כתאנים הטובות ואלה כן וגו' בן שכנה שנים יהויכין
 במלכו ושלשה חדשי ועשרה ימי מלך בירושלם. ובמקו' אחר הוא א' בן שמנה עשרה שנה
 יהויכין במלכו ושלשה חדשים מלך בירושלם. מה תל' שמנה ומה תל' שמנה עשרה בן שמנה
 בשמלך ומשמל' שמנה עשרה לכשתחתם גור דינו לגלות ועליו אמר נבוכדנאצר מכלבא בישא
 גורא טבא לא נפיק. בחצי היובל גלה יהויכין. בשנה הרבעית בשביעי וכן הוא א' ולתעבת
 השנה שלח המלך נבוכדנאצר ויבא בבבלה עם כלי חמדת בית ה' ואלו הן כלי חמד רב בית ה'
 זה הארון וימלך מלך בכל את מתניה ודוד ויסב את שכו צדקיהו. בן עשרים ואחת שנה
 צדקיהו במלכו וגו' ויהי בשנה ההיא בראשית ממלכת צדקיהו מלך יהודה בשנה הרביעית
 בחדש חמישי אמר ג' חנניה בן עוזר הנביא וגו' בה אמר ה' צבאות לאמר שדתי את עול
 מלך בבל בעוד שנתים ימים אני משיב וגו' : מי הטעה את חנניה נבואה שנתנבא ידמיר
 הנביא על עילם לעיניו שאמ' בה אכר ה' הנמי שובר את קשת עילם ראשי גבורתם : ויבת חנני
 הנביא בשנה ההיא בחדש השביעי. ואלה רברי הספר אשר שלח ירמיהו הנביא מירושלם וגו'
 בה אמר ה' צבאות אלהי ישראל לכל הגולה וגו' בנו בתים ושבו וגו' קחו נשים וחולידו בני וננות
 וגו' ודרשו את שלום העיר וגו' וא' לפי מלאת לבבל שבעים שנה אפקוד אתכם וגו' : בשנת
 הרביעית לצדקיהו ירד להקביל פני נבוכדנאצר מלך בבל בכבל ושריה עמו וחזר ובא לו
 למלכותו לירושלם : פרק כו'

רִיבָה בשלשים שנה וזו' היו שלשים שנה כשנמצא הספר בית ה' . ברביעי בחמשת
 לחדש וגו' היה דבר ה' וגו' ואבא ל' הגולה תל' אביב וגו' ראש
 שם שבעת ימים משמים בתוכם . לאחר שבעת ימים נאמר לו ואתה שב על צדך וגו' ואני
 נתתי לך את שני עונם וגו' מלמד שהיו ישראל מבעיסין לפני הקבה משנכנסו לארץ ועד
 שיצאו מכנה שלש מאות ותשעים שנה . וכלית את אלה ושכבת על צדך הימני וגו' מלמד
 שהיו בית יהודה מבעיסין לפני הקבה משגלו עשרת שבטים ועד שחרבה ירושלם ארבעים
 שנה נמצאו כולם ד' מאות ושלשים שנה : ויהי בשנה הששית בששה לחדש אני יושב ב
 בביתי וגו' מלמד שהיתה אותה שנה מעוברת : ותהי עלי שם יד ה' באותה שעה הרגהו
 המקום ליחוקל' כבוד השכינה שמכתלק בתוך הבית . וישאו הכרובים את נפיהם וידמו
 מעל הארץ וגו' : וא' ועל כבוד ה' מעל תוך העיר וגו' . אתה מוצא אותם עמד כסעור
 לשכינה . ויהי בשנה השביעית בחמישי בעשרים לחדש באו אנשים מוקי ישראל וגו'

ה' דבר ה' לי לאמר בן אדם דבר אל זקני ישראל לאמר הלאודש אתי וגו' התשפוט אתם וגו'
באותה שעה כרת צדקיהו ברית את כל העם וגו' לשלח איש את עבדו וגו' וישבו אחריכין
וישיבו וגו' ואו' העגל אשר כרתו לשנים ויעברו בין בתיו / למרוד במקום / שתמצא או' אילו
ואילומתוך מרד : באותה שעה מרד צדקיהו במלך / בכל והלך וסמך על מלכי מצרי' / כ
כשתמצא לומר' אילו נסמכו על מלכי מצרים ואילו נסמכו על מלכי מצרים / אילו גלו / שלש
צליות וגו' גלו שלש גליו' / אילו עשו ג' שני' במצורה וגו' עשו ג' שני' במצורה / אילו אכלו בשר
בנים ובנות ואילו אכלו בשר בני' ובנות / וכן הוא אומ' בדרך ארוותך הלכת ונתתי כוסה בידך
וגו' בשנה השמינית ליצדקיהו בא חיל מלך כבל על ירושלים וגו' / וחיל פרעה יצא ממצרים
וגו' / וחיל פרעה שטף עזה וחזר למצרים

ויהי דבר ה' אלי בשנה התשיעית בעשירי בעשור לחדש לאמ' / בן אדם כתוב לך את שסהיום
בעצם היום סמך מלך כבל על ירושלים / בעצ' היו' הזה בעשור' בסבת בשנה העשירי' בעשירי
בשני' עשר לחדש היה דבר ה' אלי לאמר / בן אדם שים פניך אל פרעה מלך מצרים והנבא
עליו על מצרים כלו אותו הזמן הנה הנמאל בן שלום ודרך בא אליך לאמר קנה לך את שרי
אשר בענתות אשר בארץ בנימן כי לך משפט הירושה לקנות ויבא הנמל בן דודי בדבר ה' אל
חצר המטרה ויאמ' אלי קנה לך את שרי אשר בענתו אשר בארץ בנימן כי לך משפט הירושה
ולך הגאולה קנה לך ואדע כי דבר ה' הוא / ויהי באחת עשרה שנה בראשון בשבעה לחדש היה
דבר ה' אלי לאמר בן אדם את זרוע פרעה מלך מצרים שברתי וגו' ויהי באחת עשרה שנה
כשלישי באח' לחדש היה דבר ה' אלי לאמר בן אדם אמור אל פרעה מלך מצרי' ואל המונו אל
מי דמית כנולך ויהי בעשתי עשרה שנה באחד לחדש היה דבר ה' אלי לאמר בן אדם יען אשר
אמרה צוד על ירוש' האח נשברה דלתות העמי' נסבה אלי' אכלאה ההרבה / בשל' עה בתשרי
אחר הורבן הבית חמשים ושנים יו' נהרג גוליה בן אחיקם בן שפן והיהודי' אשר היו במצפה
ושאר הפליטה הלכה למצרי' ורמיה וברוך עמון / ויהי בשתי' עשרה שנה בעשירי' בחמשה
לחדש גולותנו בא אלי הפליט מירושלים לאמר הוכתה העיר / ויהי בשתי' עשרה שנה בשנים
עשר חדש באחד לחדש היה דבר ה' אלי לאמר בא' שא קינה אל פרעה מלך מצרי' אמרת אליך
כפיר גו' נדמית / ויהי בשתיים עשרה שנה בחמשה עשר לחדש היה דבר ה' אלי לאמר בן אדם
נהה על המון מצרי' והורידוהו אותה שעה הראה ליחזקאל שהאמות נד ניץ לכאר שהת / בשנת
עשרי' ושלש לכוכב נצר נתנה צוד בידו ושטף את כל היהודי' שהיו בעמון ומואב ובסביבות
ארץ ישראל נפש שבע מאות ארבעי' וחמשה / בשנת עשרי' ושבע לכוכב נצאר נתנה מצרים
בידו נשא המונה ושלל שללה ובו ביזה והיתה שכר לחילו והגלה ירמיהו וברוך לבבל / בעשירי'
חמש שנה לגולותנו בראש השנה בעשור לחדש בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתרה העיר
בעצם היום היתה עלי יד' / ויבא אותי שמה אותה שעה הראה הקהל ליחזקאל במראה את
תכנית הבית לעתיד לבא : פרק כו'

ויהי בשנה התשיעית למלך צדקיהו בעשירי בעשור לחדש בא נבוכדנצר וכל חילו
על ירושלים ויצר עליה ויבנו עליה דיק סביב ותבא העיר במצור עד עשתי עשר'
למלך צדקיהו בחדש השביעי בתשעה לחדש ויחזק הרעב בעיר ולא היה לחם לעם הארץ
ותבקע העיר וכל אנשי המלחמה ברחו ויצאו מן העיר לילה דרך שער בין החומות אשר על
גן המלך וכשרים על העיר סביב וילכו דרך הערבה וירדפו חיל כשרים אחרי המלך וישגו את
צדקיהו בערבות ירחו וכל חילו נפוצו מעליו : ויתפשו את המלך ויעלו אותו אל המלך כבל

רבלתה בארץ חמת וידבר אותו משפטם וישחט מלך בכל את בני צדקיהו וגם את שרי יהודה
 שחט ברבלתה ואת עיני צדקיהו עוד ויאסרוהו בנחשתים ויביאוהו מלך בבל לבבל ויתנחו בית
 הפקודות עד יום מותו : כל עשרים ושכונה יום היה מקרקר ושוע לא החר וכן הוא אמר' כחדש
 החמישי בשבעה לחדש היא שנת תשע עשרה שנה למלך נבוכדנצר מלך בבל ובמקום אחר
 הוא אמר' בעשור לחדש ואר' בשנת עשרה למלך נבוכדנצר מה תל' תשע עשרה ומה רל' ח'
 לא תשע עשרה משמלך ושמן עשר' לכבוש יהויקים מה תל' בשבעה לחדש ומה תלמוד לומר
 בעשור ואם נאמ' בעשור למה נאמר בשבעה א. ור' מעתה בשבעה נכנסו גוים להיכל ונטלו
 את הים ואת המכונות ואת העבודים והיו מקרקרין בו שביעי שמיני ותשיעי עד שפנה היום
 שנ' קדשו עליה מלחמה קומו ונעלה או לנו כי פנה יום כי ינטו צללי ערב עם חשיכה הציתו
 בן את האור והיה נשרף בעשור לחדש : ועל אותו הדור הוא אר' כי ידעתי את יצרו וגו' ואר' כי
 אנכי ידעתי את מרין וגו' כי ידעתי אחרי מותי כי השחת וגו' וכן בעדקיהו הוא אר' וגם במלך
 נבוכדנצר כרד אשר השביעו וגו' גם כל שרי הכהנים והעם הרבו למעול וגו' וישראל ה' לא הי
 אבותינו וגו' ויהיו מלעיבים במלאכי אלהים : ויעל עליהם את מלך בבל וגו' וכל כלי בית
 האלהים וגו' וישרף את בית ה' ואת בית המלך וגו' ויגל השארית מן החרב אל בבל לכלו דבר ה'
 מפי ירמיהו וגו' : ר' יוסי אר' חמשים ושתים שנה לא עבר איש ביהודה שנ' על ההרים אש
 בכי ונהי ועל גאות מרבר וגו' ר' יוסי אר' שבע שנים נתקיים המקרא הזה בארץ ישראל פריית
 ומלה שרפה כל ארצה וגו' ויכה אותם מלך בבל וימיתם ויגל יהודה מעל אדמתו נפש שמנ'
 מאות שלשים ושנים שלש גליות ארבעת אפים ושש מאות וזכמינן ומשאר השבטים שבעת
 אלפים גולה שגלו עם יהויכין : פרק כח

דבשנת

שתיים למלכות נבוכדנצר ותפעם רוחו ושנתו נהיתה עליו א. איפשר לומר'
 כן לא שמה הכתוב שנים לחרבן הבית וחדשים לחרבן הבית וכן הוא אר'
 והי בשלשים ושבע שנה לגלות יהויכין מלך יהודה בשנים עשר הודש בעשור' וחמשה לחדש
 וגו' ובמקרא אחר הוא אר' בעשור' ושבעה מה תלמוד לומר' בעשור' וחמשה מה תלמוד לומר'
 בעשורים ושבעה לא בעשורים וחמשה מת סטנו נבוכדנצר ונקבר וזינן הוציאו אויל' מרודך
 מקברו ונדרו בשביל לבטל זירותיו לקיים מה שנ' עליו ואתה השלכת מקברך כנצר נתעב וגו'
 ובכ' הוציאו ליכניה : בו בפרק בת צדקיהו וספרו עליו וי דמית מלכא צדקיהו שתי שמרייא
 דכולהון דרייא לקיים מה שנ' בשלום תמות וגו' : כשתמצא אר' כל שהוא בטובה לא יתיאש מן
 הרעה וכל שהוא ברעה אל יתיאש מן הטובה כניין מיהויכין וצדקיהו נבוכדנצר מלך מה'
 שנה אויל מרודך בנו עשור' וגו' ובלשצר בנו שלש : בשנת חדא לבלשצר מלך בבל דניא חלם
 חזא וגו' בשנת שתי' למלכות בלשצר חזק נראה אלי אני דניא וגו' בשנת שלש למלכו בלשצר
 וגו' בלשצר מלכא עבד לחס רב וגו' בלשצר אמ' בטעם חכרא וגו' בארין היתיו וגו' ג. ג. שחיו
 חמרא וגו' בה שעתא נפקת אצבען די יד אנש וגו' ארין מלכא זיוהי שנוהי וגו' ויקרא אריה
 על מצפה ה' וגו' משא רומה לו קורא משעיר וגו' אמר שומר וגו' מי הוא שומר זה הקבה שנא'
 הנה לא ינום ולא יישן וגו' ה' ישכרך מכל רע וכל המזמור : מה משמר שלא תיכנס אומרה
 באומה ומלכות אפילו כחוט השערה לא מלכות שהגיע זמנה ליפול ביום נופלת ביום
 בלילה נופלת בלילה וכן הוא אר' ונוף צרי יומם ובתחפנחם חשך היום ואר' ביה בלילה
 קטיל בלשצר מלכא כשראה : ודרוש מדא קביל מלכותא כבר שנין שתין ותרתינן מה תל'
 לומר כבר שנין שתין ותרתינן לא יום שנכנס נבוכדנצר להיכל בימי יהויכין נולד שטנו והוא
 דרוש : יום שמשחו את יהוא ברמות גלעד משחו את חזא שטנו הדי שבעים שנה משמלך

בנוכר נצר שבעים חסר אחת משביבש יהויקים ועוד שנה אחת לבבל עמד דרוש והשלימך בשנת אחת לדריוש בן אחשורוש מודע מדי וגו' אז את כוצא שנה למדי בכתובי לא זו בלבד וכן ירמיה אמ' להם לישאל ופן ירך לבכם והיראונו בשמעה הנשמעת בארץ זו של בלשאצר ובאח בשנה השמועה זו של דרוש אחריו בשנה השמוע והית' בכל צבי ממלכו וגו' . וחסר בארץ על ירושלם מושל זה כורש הפרסי ואני בשנת אחת לדריוש המדי עמדי למעון ולמחויק לו ועתה אמת אני לך והנה עוד שלשה מלכי עומדי לפרס . זר כורש ואחשורוש ודריוש שבנה את הכית . ומה תל דביעי רביעי למדי ויהי דני לא עד שנת אחת וגו' . בו בפרק נא' לו בתחלת תחנוני יצא דבר וגו' שבעי שבעי וגו' ותדע ותשכיל וגו' שבעי שבעה אלו ששנו בגולה ועלו . ושבעי ששי ושני אילו ששנו בארץ ושבע אחד מקצתו עשו בארץ ומקצתו חוצה לארץ ואחר השביעי שנ' יכרת והבי' ברי' לרבי וגו' ד' יוכי אומ' שבעי שבעי משחרב בי ראשון ועד שחרב בית אחרו שבעי לחרבנו וארבע מא' ^{השנה} לבנינו . ומה תל' שבעי שבעי לא שהית' גזיר גזורה קוד' לשבעי שנה . וכן הוא אומ' והיו ימי מאה ועשרי שנה . ואומר בשנ' שש מא' שנה לחיי נח וגו' אפשר לומ' כן לא שהית' גזירה גזורה קוד' למאה ועשרי שנה . וכן היא אומ' בעוד ששי וחמש שנה יחת אפרי מעם . ואתה שנה שנת ד' לאחז הית' . אפשר לומ' כן לא שהית' גזיר גזורה מימי עמוס שנת' לפני הרעש שנ' כה אמר עמוס בחרב ימו ירבע וישאל גלה יגלה מעל ארסותו

ובשנת אחת לכורש מלך פרס לכלו דבר ה' מפי דימיה העיר וגו' כה אמר כורש מלך פרס וגו' מי בכס מכל עמי וגו' ויקומו ראשי האבות וגו' מלבד עבדיה וגו' אבי' רבי' בכל לופרט אינן לא שלשי אלף ושלש מאות וששי ושני עשר אלף הינן הם לא אילו שעלו משאר השבטי ויכינו את המזבח על מזבחות וגו' ויתנו כסף לחוצבי וגו' : כורש מלך ג' שני מקטעו ובמלכו אחשורוש בתחלת מלכותו וגו' בארץ בטילת עבדי בית ה' בשנת ג' למלכו עשה משת' וגו' כל ארבע שני הית' אסתר מוטבנת בששן הבירה ותלק אסת' ג' המלך וגו' כל ה' שני היה המן כונס שלל למרדכי בחדש הראשו' הוא חד' ניסן וגו' ביג' בניסן כתב המן את הספרים לחשמיד להרוג וגו' . בטו' בניסן נכנסה אסתר לפני המלך ביג' בניסן תלו את המן כג' בסיון כתב מרדכי ספרים להשיב ספריו של המן . ביג' באדר ויכו

הנהגה תמיהה היא זו זה שאומ' שבעים שנה משמלך נבוכד נצר כי לא היו כי אם שבעים חסר אחת למדי בכתובי לא זו בלבד ועוד שנה אחת לבבל עמד דרוש והשלימך למלכו עד אויל מרורך כשתביט שני נבוכד נצר למפרע לא היו לא שבע ונמצא שלא מלך נבוכד נצר לא ארבעים וארבע מאחר שתשוב מקטעוים : הנהגה אחרת תמה אני על זה כי בזה הספר עצמו אי' מלך שלש שנים מקוטעות וכאן אומ' שאין אתה מוצא שנה למדי בכתובים לא זו בלבד ואם כן היכי אמרינן בכסכת מגילה דל ה' לדריוש וכורש ואי' אנו כוצאים לא ארבע . ויש לומ' על זה שהשנ' השלישית של בלשע' המוקדם לדריוש המדי מקוטעת היתה והיא היתה ראשונה לדריוש ומאחר שבפרשה של מעל' כמס' כנאה לאותה שלישית לבלשע' כרכת' בשנת שלש למלכות בלשע' המלך חוון וגו' לא רצה למנות לדריו' והשנה השני' שלו שהיא רביעית לדריוש שבקבר עליה אומר בשנת אחת לדריו' בן אחשורוש אבל מכל מקום שנת' מלך ככו שבמסכת מגילה מונה חמש בין דריו' וכרש ואעפכ' לא מצינו שנה למדי בכתובי אלא זו בלבד היא השניה שלו לפי שהראשונה הרי נמנית לבלשע' ועד שנה אחת לבבל עמד דרוש והשלימך בשני' שלו שהיא הראשונה המיוחדת לו . פרק כט' עני כאן .

עומדים על דוכן וא' שירה ומה שירה א' וישב עליהם את אונם וגו' . בחדש הרביעי בתשע'
 לחדש הבקעה העיר בראשונה ובשנייה בשבעה עשר בו : ברוך ה' אלהי ישראל מן העול ועד
 העולם ואמר כל העם אמן הללויה ברוך אלהי ישראל עושה נפלאות לבדו וברוך שם כבוד
 לעולם וגו' . והוא מהשנא עידינא חמניא וגו' עידינא זו עירנה של סדרים : חמניא זמנה של
 ירושלים . תכנה בקרוב ואכרו אמן . מהעדא מלכין זה יהויקם ומהקם מלכין זה נבוכדנצ' מלך
 בבל : יהב חכמתא לחכימין זה משה רבינו אבי החכמה ואבי התבונה . ומנדעא לידעי בינה
 זה יהושע בן נון שב' ויהושע בן נון מלא רוח חכמה : דא' חכמתא לחכימין זה יוסף הצדי' שב'
 בו אין נבון וחכם כמך . ומנדעא לידעי בינה זה דניאל וחבריו . דכת' בארין לדניאל בחזון ריי
 ליליא רוא גלי והוא גלי עמיקתא ומסרתא וגו' עמיקתא זה עומק המרכבה : ומסרתא זה
 מעשה בראשית ידע מה בחשוכא זו מתן פירענותן שלרשעים בניהנם : ונחורא עמיה שרי
 זה מתן שרון שלצדיקים לעתיד לבוא . דא' יהב חכמתא לחכימין זה יהושע בן נון שב' ויהושע
 בן נון מלא רוח חכמה : ומנדעא לידעי בינה זה ירמיהו שב' בטרם אצרך בבטן ידעתין וגו'
 יכול בעתו תלמד לומ' זה ספר תולדות ארם מלמד שהראהו הקבה לארם הראשון דור דור
 ומנהיגיו דור דור ונביאיו דור דור ור' רשינו דור דור וחכמיו ופרנסיו דור דור ושופטיו חכמי דור
 דור נביאי דור דור צדיקי דור דור מספר שמותיהן מניין ימותיהן חשבון שעותיהן כסום
 פסעותיהן שב' כי אתה צעדי תספור וגו' : ואו' ותקטן זאת בעיני ה' אלהים וגו' ואו' גלמי ראו
 עיניך וגו' ואו' ולי מה יקרו ריעיך אל וגו' אספרם מחול ירבון וגו' :

סליקא לה תניא דסדר עולם רבא

ונתחיל סדר עולם זוטא בעזר הצור

ובישועתו אמן :

מאדם
 עד המבול אף ושש מאות וחמשים ושש שנים : ומן המבול
 עד הפלגה שלש מאות וארבעים שנה . ומן הפלגה עד
 שנולד יצחק חמשים ושתים שנה . משנולד יצחק עד שיוצא
 ישראל ממצרים ארבע מאות שנה וארבעים שנה שהיו ישראל במדבר : ושמנה מאות
 וחמשים משבאו לארץ ועד שגלו הימנה ושבעים שנה בין בית ראשון לבית שני ובניין בית
 שני ארבע מאות ועשרים ומשחרב הבית ועד עכשו אף וחמשים ושלוש שנה והם בכלל
 ארבעת אלפים ושבעה מאות ואחת : אדם היה משנולד שת מאה ושלושים שנה . ושני
 חייו תשע מאות ושלושים שנה : שת היה עד שנולד אנוש מאה וחמש שנים ושני חייו

חייו תשע מאות ושתי עשרה שנה * אנוש היה עד שנולד קינן תענים ענה ושני חייו
 תשע מאות וחמש שנים : קינן היה עד שנולד כהל אל עבע ענה ועני חייו תשע
 מאות מאות ועשר שנים * כהל היה עד שנולד ירד עשים ורכש ענה ושני חייו עמב
 מאות ותשעים וחבש שני ירד היה עד שנולד הנוך כאה ושתי ענה ושני חייו תשע
 מאות וששים ושתיים שנה * הנוך היה עד שנולד כתושלח ששים וחמש שנים ויתהלך
 הנוך את הגהים עלש מאות ושלושים וחמש שנה ואינו בילקח אהו גהים * כתושלח
 היה עד שנולד למך מאה ושמוני ושבע שני ושני חייו תשע מאות ושתי עשר שנים : למך
 חייו עד שנולד נח מאה ושמוני ושתיים ושני חייו תשע מאות וחמשי כיון שבא מכול היה נח
 בן שלש מאה שנה ושלוש מאה וחמשי לאחר המבול הרי עשר דורות : שם היה עד שנולד
 ארפכשד מאה שנה ושני חייו חמש מאות שנה : ארפכשד היה עד שנולד שלח שלשים
 וחמש שנה ושני חייו ארבע מאות ושש שני * עבר היה עד שנולד פלג שלישי וארבע
 שנה ושני חייו ארבע מאות ושלושים : פלג היה עד שנולד רעו שלשים שנה ושני חייו
 מאתים ותשע שני * רעו היה עד שנולד שרדג שלישי ושתי שנה ושני חייו כאתים ושבע
 שנים * שרדג היה עד שנולד נחור שלישי שנה ושני חייו מאתי שנה : נחור היה עד
 שנולד תרח עשרי ותשע שנה ושני חייו מאה וחמשי וש כה * תרח היה עד שנולד אברהם
 אבינו שבעים שנה ושני חייו מאתי וחמש שני : הרי עשרה דורות מן המבול ועד
 הפלגה מאתים ושבעי ושתיים שנה * משנולד אברהם עד הפלגה ארבעי ושמה שנה
 מן הפלגה עד שנולד יצחק חמשי וחפשי שנים משנולד אברהם עד שנולד יצחק מאה
 שנה ושני חייו מאה ושבעי וחמשי שני יצחק היה עד שנולד יעקב ששי שנה ושני חייו מאה
 ושמונים * יעקב היה עד שנולד יהודה שמוני וחמש שנים ושני חייו מאה וארבעי ושבע
 שנים יהודה היה עד שנולד פרץ שלישי וחמשי שנים ושני חייו מאה ותשע עשרה שנה :
 פרץ היה עד שנולד חצרון תשע שנים וחצרון נחבול ירדו למצרים הרי ארבעים
 ומאתים ושלושי ושמונה לבריאת עולם : יעקב היה עד שנולד ראובן שמוני ושלוש שנים
 ושני חייו של ראובן מאה ועשרי וארבע שנים ומת לאחר שמת יוסף במצרים שתי שני
 שאינו היה מאה ועשרי ומת לאחר שמת יוסף שנה אחת * לוי היה מאה ושלושי ושבע שני
 יהודה היה מאה ותשע עשרה שנה : יששכר היה מאה ועשרי ושתיים שנה * זבולון היה מאה
 ועשרים וארבע שני ומת לאחר שמת יוסף שתי שני : דן היה מאה ועשרי ושבע שנה *
 אשר היה מאה ועשרי ושש שנים * יוסף היה מאה ועשר שני * בנימן היה מאה ואחת
 עשרה שנה ומת לפני לוי כעשרי ושש שנים : וחצרון הוליד את רם ורם הוליד את
 עמינדב * ועמינדב הוליד את נחשון ונחשון היה מוצאי מצרים בשנת גפלי ארבע מאות
 וארבעי ושמונה לבריאת עולם עד שיצאו מצרים ובאותה השנה בחדש השני נתנה הורה
 לישדל ובאותה שנה בחדש השלישי נתנו לישדל עשרת הדברות ובשנת השנית נתנה להם
 התורה ביום הכפורי ובאותה שנה מת נחשון ונחשון הוליד את שלמה ושלמה מבאי הארץ
 ושלמון הו יד את בועז ובשנת ארבעי ואחת לצאת ישראל מצרים הרי שנת גפלים וארבע
 מאות ושמוני ותשע לבריאת עולם נכנסו ישדל לארץ ומת יהושע בן נון עשרה דורות
 בועז הוליד את עובד ועובד הוליד את ישי וישי הוליד את רוד ורוד מלך על ישר בשנת ג
 מאות ותשע שנה לכניסתן לארץ היא שנת ארבע מאות ושלושי שנה ליצאתן מצרים ושנת
 שני גפלים ושמונה מאות שנה ושבעי וחמש לבריאת עולם : ואביתר היה כהן גדול בימי

ושלמון הו יד את בועז
 בשנת ארבעי ואחת
 ליצאת ישראל מצרים
 הרי שנת גפלים
 וארבע מאות ושמוני
 ותשע לבריאת עולם

ששה
שלוש

ונתן וגד נביאים ומלך ארבעים שנה ודוד הוליד את שלמה ובשנה הרביעית החל לבנות הבית
 ובשנה העשירי למלכו נשלם בניין הבית ומלך בן שלש עשרים הוא שנת ארבע מאות וארבעים
 לכניסתו לארץ שהיא שנת ארבע מאות ושמונים לצאתם ממצרים והיא שנת אלפים ורשע
 כאות ועשרים ושמונה לבריאת עולם ויסד הבית והיה צדוק הנחן גדול במיו ויונתן ורשע
 ואזיה השילוני נביאי ומלך אחריו רחבעם בנו שבע עשרה שנה ואחיעזר כהן גדול
 ושמועיהו ועוד נביאים אביהו בנו מלך אחריו שלש שנים עזריהו כהן גדול ועוד נביאי :
 אסא בנו מלך אחריו ארבעים ואחת שנה ויהורם ועזריהו בן עורד והנבי הרואה והוא בן חנני
 נביאים יהושפט בנו מלך אחריו עשרים והמש שנה ואחז כהן גדול והוא בן חנני
 ועובדיה ומיכה ויחזקאל בן דודיהו נביאים : יורם בנו מלך אחריו שמונה
 שנים יהויקים כהן גדול איהו נביא : אחזיהו בנו מלך אחריו שנה אחת ויהושפט כהן
 גדול ולישע נביא הרי עשרה דורות אחר כך קמה עתליה אם אחזיה ותאבד ריע
 הממלכה והיה צער גדול וכלו בית דוד ולא נשאר מהן אלא יואש תינוק קטן והחביא ארבע
 יהודע כהן גדול ותמלך עתליה שש שנים והרגו אותה ומלך יואש ארבעים שנה יהודע ופדיה
 כהנים גדולים וזכרית בן יהודע כהן ונביא צוה יואש והרגו אציהו בנו כלך אחריו
 עשרים ותשע שני צדקיה כהן גדול אבן ואמציה אחי הוא אמציהו אבי ישעיהו נביאים :
 עזריהו בנו מלך אחריו חכשים ושתים שנה ואל כהן גדול הושע ועמוס וישעיהו נביאים :
 יותם בנו מלך אחריו שש עשרה שנה יותם כהן גדול הושע ועמוס וישעיהו נביאים :
 ומיכה המורשתי נביאים : אחז בנו מלך אחריו שש עשרה שנה אוריהו כהן גדול הושע
 וישעיהו ועמוס ומיכה ועוד נביאים חזקיהו בנו מלך אחריו עשרים ותשע שנה נריה כהן
 גדול הושע וישעיהו ועמוס ומיכה נביאים : מנשה מלך אחריו חמשים וחמש שנה
 הושעיה כהן גדול ויאל ונחום וחבקוק נביאים אמן בנו מלך אחריו שתי שנים שלום כהן
 גדול חזי נביאי : יאשיהו בנו מלך אחריו שלשים ואחת שנה חלקיהו כהן גדול צפניה
 ירמיה והלדה נביאי : יהואחז בנו מלך אחריו שלש חמשים חלקיהו כהן גדול ירמיה
 נביאים : יהויקים אחיו מלך אחריו אחת עשרה שנה עזריהו כהן גדול ירמיה ואוריה
 נביאי הרי עשרה הדורות ובשנה השלישית למלכו הגלה אותו נבוכדנצר מלך בבל כת
 באסרו לקיים מה שנאמר קבורת חמור יקבר הוא הגלה את ירושלם ואת כל השרים ובכניכין
 ומשאר שבטים שבעת לפי גולה הכל גבורים עושים מלחמה ומלך אחריו יהויכין
 בנו שלש שבטים ועשרה ימים שריה כהן גדול ירמיה נביא והגלה אותו נבוכדנצר מלך בבל
 הוא ושמונה עשר אף עמו והוליך את צדקיהו אחי אביו בן יאשיהו ומלך אחת עשרה שנה
 והוצרך אחי עזריה הכומר ירמיה ויחזקאל נביאים : בשנה החמישית למלכו באו חיל
 בבל על ירושלם ויחנו עליה ויבנו עליה דיק כביב ותבא העיר במצור עד אחת עשרה שנה
 למלכו ובאותה שנה הגלה יהודה מעל ארבתם היא שנת שמונה מאות ושלוש שנים לכניכתן
 לארץ ושמונה מאות ותשעים לצאתם ממצרים ושנת שלשת אלפים ושש מאות ושמונה שנה
 לבריאת עולם ולא נשאר מבית דוד אלא זכריו לבדו והוא הוליד את שאלתיא
 ומלכירם ופדיה ונמריה שלשים ושמונה משפחות הכהן ומלך נבוכדנצר עד שנה שלש ושבע
 לגלות המלך יהויכין : מת נבוכדנצר ומלך אייל מדורך בנו עשרים ושש שנים
 בשנה הראשונה למכו הוציא יהויכין מבית כלא ואחר כך מת בבבל אחרי מות צדקיהו
 שאלתיא בן יהויכין חכמים דברוהו בגולה ומלך בלשצר שלש עונים וכת שאלתיא ועבד
 אחריו ודקבל בנו בשנת חכשים ושתים להרבן

ישראל עליון
 ואלו המלכים
 והנביאים
 והעשרים

לחרבן תכית היא שנת שבעי למלכות בבל מלך דריו המדי ובטלה מ'כו' כשד' ועלה וזכבל
לירושלם וגלות עמו בשנת אחת לכורש מלך פרס ויהושע בן יהוצרק כהן גדול וחגי
זכריה ועזרא נביאים עמד אחשורוש ובטל מלאכת בית המקדש ובקש לעקר את ישראל ועקר
הקהל לו ולהמן הרשע מן העולם : בשנת שמונה עשרה למדי היא שנת שבעי לחרבן
הבית עלה עזרא הסופר לירושלם וגלות אחרת עמו ובנה חומת ירושלם והכין את בית המקדש
וחזר וזכבל לבבל ומת שם ועמד אחריו משולם בנו ובימיו מלכה מלכות יון בשנת חמש
ושתיים שנה למדי ופרס מתו חגי זכריה ומלאכי באותו הזמן פסקה נבואה מישראל היא
שנת ג' לפים דר' מאות וארבע לבריאת עולם מכאן ואילך הט אוזן ושבע דברי חכמים
אלכסנדרוס מוקדון מלך יון מלך שתיים עשרה שנה ומת משולם ועמד אחריו חנניה בנו
חכמים דברוהו ובימיו מלך פטרון וסלמן וא' סכנוס ומפרים מלכי יון בשנת מאה וארבעים
ליון מת חנניה ומתתיה בן יוחנן בן שמעון ועמד אחריו ברכיה בנו וחכמים דברוהו ובימיו
היה אדום מנוקרת סליקים סנטרוך אנטיוך ואנטיוכוס ונסקלגס וזנטיוך ר' וא' בנה אנטוכיא
ותלמי הוא כתב את התורה ויכית בשנת מאה ושבעים ליון איקטיל שמעון בן יוחנן
בן מתתיה ומת ברכיה ועמד אחריו חסדיה בנו וחכמים דברוהו בימיו היה צער
גדול לישראל בימי נקנור מלך יון ויצאו בני חשמונים והרגו אותו וכל חילותיו היא
שנת מאה ושבעי וחמש ליון ומלך יוחנן בן שמעון בן מתתיה בן חשמוני שלשים ושבע
שנים ושכיב חסדיה ועמד אחריו ישעיה חכמים דברוהו ומלך ינאי בן יוחנן כהן
גדול עשרים ושבע שנים ושכיב ינאי ועמד אחריו ארסתכלוס בנו ומלך שלש עשרה שנה
ונהרג ומלך אחריו אנטיוגנוס בנו עשרים ושש שנים ונהרג בשנת מאה ושלוש
למלכות בית השבונאי ועמד אחריו הורדוס בן אנטיופטר עבד חשמוני ומרד הרג כל
בית אדוניו ומלך שנים : ושכיב עובדיה ועמד אחריו שבעיה בנו חכמי דברוהו
היו עשרה דורות ומלך אנריפס בן הורודוס ומלך אחריו כונכו בנו ושכיב שמעיה ועמד
אחריו שכניה וחכמי דברוהו : בשנת מאה ושלוש למלכות הנרים היא שנת ארבע מאות
וארבעי שנ' לבנין הבי' ושנת ג' לפי וח' מאו' חפשי ושמה שנים לברי' עול' בא אספסיאנו'
והתריב הבית והגלה את ישראל ובתי' הרבה מבית דוד והיה זה לאספסיא היא ספרד : והיא
היתה שנת מאה ושמוני' לאדום שכלכו לפני הבית ובשנת חמשים ושתיים לחרבן הבית
חרבה ביתר בשנת מאה ושע' ושש לחרבן הבית אתו פרכא על רומאי ושכיב שכמה ועמד
אחריו חזקיה בנו חכמי דברוהו ושכיב חזקיה ונקבר בארץ ישראל בניבעת ארכא אשר ליהושע
מן נשרף הכהן במזרח העיר : ועמד אחריו בנו וחכמים דברוהו וכד שכיב פשנתן במעי אמו
הוא נתן דעוציתא ושכיב נתן ועמד אחריו רב הונא בנו חכמי דברוהו ושכי' עקיב ועמד
כחוס בנו חכמים דברוהו רב הונא ורב חננאל ורב חננאל ורב חננאל חכמי שלו ושכיב נתן
ועמד יוחנן חכמי דברוהו רב חננאל חכם שלו ושכיב יוחנן ועמד שפט בנו חכמי דברוהו
ורב חננאל חכם שלו : ושכיב שפט ועמד אחריו ענן בנו חכמים דברוהו ורב שמאי
חכם שלו וסליק פכא בר נצר דא ואחרבה לנהרדעא ושכיב רב הונא ונקבר בארץ ישראל
אצל ר' חייא רבא ועמד נתן בנו חכמי דברוהו רב יהודה בר יוחנן ורב ששת חכמי שלו
ואחסינו מלכותא פרסאי בשנת מאתים וארבינים וחמשה לחרבן הבית וזזרו פרכאי עמדה על
יהודאי ושכיב נתן ועמד נחמיה בנו חכמי דברוהו רב שובי חכם שלו ושכיב נחמיה ועמד
עקביה בנו חכמי דברוהו רבא ורב אדא חכם שלו ובימיו סליק לארמאי וכבשה ושכיב

יחסי ד' ית' אר
י' אלפי' ר' ע' אר
לביאן ע' אר' וכו'
פ' כ' אר

ל' אר' אר' אר' אר' אר'
א' אר' אר' אר' אר' אר'
א' אר' אר' אר' אר' אר'
א' אר' אר' אר' אר' אר'

מר עקב רצוציתא ונקבר בארץ ישראל ועמד אחריו הונא מר אחיו חכמי דברוחו . אבוי ורבא
ורב יוסף בר המא חכמי שלו . ובימי סליק שבור לניצבא וכבשה ושכיב הונא מר ועמד
עוקבא אחיו חכמים דברוחו רב הנבל חכם שלו . ומת עוקבא ועמד אחריו אבא בן אחיו בן בר
עקבן רבא ורבינא חכמים שלו . בשנת ארבע מאות ושש עשרה שנה לחרבן הבית קם עלמא
בלא מלכא . ושכיב אבא ועמד אחריו מר כהנא אחיו רב ספרא חכם שלו . ושכיב מר כהנא
ועמד אחריו רב ספרא אחיו רב אהא מדפתי חכם שלו . ושכיב מר זוטרא ועמד אחריו כהנא
בנו רבנא חכם שלו . ושכיב רב כהנא ועמד אחריו רב הונא מר אהא מדפתי בר חיליא
חכם שלו . ושכיב ועמד אחריו רב הונא אחי אבוי בר רב כהנא רב מרי ומר חנינא רבא חכם
שלו . ובגו כלון דבית דוד והכי הוא . אתתיה דרב הונא ריש גלותא ברתא דמר רב חנינא ריש
מתיבתא הוה ורב חנינ' גבר' הוה ופריש ואויל דינא דריש גלותא למתא דרב חנינא ריש מתיבת'
ובעא למעבר פרקא ולא שבקי' ריש מתיבתא ואתא לקמי' ריש גלותא ופקיד ריש גלותא ושדר
ואתייה לריש מתיבתא ופקיד עליה ואותביה בהדי פילי מתא כולי ליליא למחר אתייה ופקיד
ושמטו לכל מזייה דדיקניה ולא למיתן ליה אושפיזא ואזל ריש מתיבת' ויתבי בני כנישת' דבת'
ובכא ומלא קוקיזא דרמעי' ושתייה ונפל מותנא בני ריש גלותא ומייתו כולוהו בהד ליליא ופש
מר זוטרא בכריסיה דאימיה וחזא התוא ליליא מר רב חנינ' בחלמא דעל לבוסתנא דארזי ושקל
נרנא וקטל לכל ארזי דהוו ביה ופש חדא ארזא זוטרא תחות ארעא דלי נרנא למקטליה ואתא
גבר' סומקא סבא אמ' ליה אנא דוד מלך ישראל וחאי בסתנא דילי הוא את מאי הוה לך בהדיה
דקטלתניהו מחייה בהפתקא ואהדדיניהו לאנפיה לאחוריה ואיתעד ומהדרין אנפיה לאחוריה
אמר לחו לרבנן פש מבית דוד חר אמרו ליה לא פש מכהון חד שום אנש לא ברתך דמעברא
ואזל וננא על בכא דילה במטרא ובשמשא עד דילדה וכד ילדה תרצן אנפיה כדרךן ושקלידה
לגביה ואקרייה ושזייה גברא רבא . חד חתן הוה לבית דוד והוה רב פחרא שמיא כד חזייה דמית
בי' דוד שקל ממנא ושוחדא למלכ' ושזייה רישא וכד הוה מר זוטרא בר חמש עשרה שני' אזל
הוא וריש מתיבתא לגבי מלכא ושקליה לראש ונותיה מן רב פחרא וההוא רב פחרא עייל ליה
דודבא בנחיריה ואיתפח עד דמית משום הכי צידין דפתי דוד דודבא על חותמיהו : וחיה
מר זוטרא ריש גלותא עשרי' שני' ומר רב חנינא ורב סמא ורב יצחק חכמי שלו : ובימי
כהרג מר רב יצחק ריש מתיבתא ובההוא יומא נפק רבא מיד גדול זכר נשיאנו לחיי העולם
הבא איתחזי לי' עמודא דנורא ונפקו בהדיה ארב' מאה גברין ועברו קרבא עם פרסאי ואירית
מלכותא וגבא גזיאתא שבע שנין ובסוף שבע שנין חטוא הנך דנתקי דהוו בהריה ואשכחינן
דהוו שתויי יין נסך וקא מינאן בבית מלכי גוים ואסתלק עמודא דנורא דהוה סני קמיה ונקטוה
פרסאי וקטלוהו וצלבוהו לריש גלות' מר זוטרא ולריש מתיבתא על גשרא דמחוזא ופקיד מלכא
ושבתייה מתא דריש גלותא ובההוא יומא איקטול מר זוטרא ריש גלותא זכר נשיאנו לברכת
ואיתיליד ליה ברא וקרייה מר זוטרא על שמייה דאבוה וערקו דבית דוד ותלתין שנין לא יבגל
מר אחונא לגלויי אנפי' ומר רב גזיא ארזי דאבוהון דבית מר רב נהיליא אזל ויתבי כהנר צבא
ומר זוטרא בר מר זוטרא ריש גלותא סליק ליה לארץ ישראל ועיילוהו בריש פירקיה . ובשנת
ד' מאות ונב' שנה לחרבן הבית היא שנת ארבעת אלפים ומאתים ושמונים לבריאת עולם
עלה לארץ ישראל והיה ראש סנהדרין ואחריו רב גוריא ואחריו מר זוטרא בנו : ואחריו
רב יעקב בנו : ואחריו רב מיגס בנו : ואחריו רב נחמיה בנו : ואחריו רב אבדימי בנו
שמינים ושבעה דוד וכולם שמנים ושבעה כלל שמונים : ורב אבוי הוליד את ר' יעקב ואת

ואת ר' פנחס ואת ר' עזריהו ור' פנחס הוליד את ר' חצוב הרי שמנים ותשעה חוד :

סליק סדר עולם זוטא

אברהם אבינו ז"ל, יצחק אבינו ז"ל, יעקב אבינו ז"ל, משה אבינו ז"ל, דוד אבינו ז"ל, וכל שאר צדיקי ישראל ז"ל.

ונתחיל מגלת תענית בעזרת הצור

כי יצא יצא וירעה בעדר תל' תשברו להקריב לי במועדו ולהלן
ובישועתו אמן :

אילין יומיא דלא להתענאה בהון ומקצתהון דלא למספר בהון **מן ריש ירחא דניסן**
ועד תמניא ביה איתוקס תמידא : דלא למספר שהיו צדוקין אוכרי מביאי
תמידין משל יחיד זה כביא שבת אחת וזה כביא שתי שבתות וזה כביא שלשים
יום ומה היו דורשים אמרו כתוב בתורה את הכבש אחד תעשה בכקר ליחיד משמע : אמרו להם
חבסי אין אתם רשאים לעשות כן לפי שאין קרבן צבור בא אלא בשל כל ישראל שנ' יצא את
בני ישראל וגו' קרבני זה הדם לחמי אלו חלבים לאשו זה הקטורת ריח זו הלבונה ניתוחי גאלו
הנסכים וכל שהו כריח ניתוחי תשמרו להקרי לי במועדו שיהו כולם באים מתרומת ה'לשכה
: רבי עקיבא אומר מניין שלא יצא וירעה בעדר תל' תשברו להקריב לי במועדו ולהלן
הוא אומר והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום מה להלן מבקרין אותו ארבעה ימים קודם
לשחיטתו אף באן מבקרין אותו ארבעה ימים קודם לשחיטתו וכשגברו עליהם וניצחום התקינו
שיהו שזקלים שקליהם ומניחין אותן בלשכה והיו תמידין קריבין משל צבור וכל אותן הימים
שדנום עשא ס ימים טובים : ומתמניא ביה ועד סוף מועדא איתותב חגא דשבועינא
דילא למספר : ואיזו זו העצרת והלא לא נערכו לכתוב כל הימים הטובים שבסגולה אלא
שהיו דנין כנגד ביתוסין שהיו אומרים עצרת לאחר השבת נטפל להם רבן יוחנן בן זכאי אמר
להם שוטים זו מניין לכם ולא היה בהן אדם שהחזיר לו דבר חוץ מיקן אחד שהיה מפתפפת
כנגדו ואמר משה רבינו אהב את ישראל היה וידע שהעצרת יום אחד הוא לפיכך עמד והקנת
לאחר השבת כרי שיתענגו שני ימים זה אחר זה קרא לו המקרא הזה יא יום מחורב דרך הר
שעיר עד קרש ברנע אם משה רבינו אוהב את ישראל חיה מפני מה עכבם במדבר ארבעים
שנה א' לו ר' ובכך אתה פוטריני א' לי שוטה שבעול ולא תהא תורה שלמה שלנו כשיחה בטלה
שלכם אמר לו ובמה אזה פוטריני אמר לו הכתוב אימר וספרתם לכם כמחרת השבת וגו' יכול
לא יהא המניין תלוי אלא לשבתות תל' תספרו חמשים יום הא כיצד אירע יום טו' להיו בשבת
מונה שבע שבתות חל להיות אחד השבת מונה חמשים יום וכשאתה קורא ממחר השב' ממחר
יום טוב הראשון של פסח : ור' אליעזר אומר אינו צריך הרי הוא אומר תספור לך מהחל
הספירה התלויה בכית דין יצאתה שבת בראשית שספירתה בכל אדם ר' יהושע אימר אמרת
תורה מנה ימים וקרש ראש חדש מנה ימים וקרש עצרת מה ראש חדש כמנך לביאתו ניכרת
ר' ישעיה א' אמרת התורה הבא עומר בפסח והבא שתי הלחם בעצרת מה להלן רגל אף באן

רגל ותחל רגל י יחוד בן כתר או נאם שבת למטה ונאם שבת למעל מה להלן רגל ותחל רגל כסמך לוכושאתה קורא ספחרת השבת ספחרת יום הראשון של חסח:

פרק ב אייר

שבועה

באייר חנוכת שיר ירושל דלא למספר בשני מקימו כתר במגלה הוא חנוכת ירושל דלא למספר א זרכשעלו ישראל הגולה ואחר כשפרצוהו מלכי יון ונדרוהו בית חשמונאי שנ ותשל החומה בעשרי וגו ואעפ שכנתה החומה עריץ העשרי לא עמדו שכן הוא או גם עד העת התיא דלתות לא הימדתי פס ויא הוא יבננו ויטללנו ועמד מנעלידנו : ויא ויקרו המשררים והשוערים ועושי המלאכה וכשנמדו לממדתם אותו היום עשאוהו יום טוב בארבעת עשר ביה נכיסת פסחא זעירא דלא למספר וזו השיב ר יהושע את ר איעזר שהיה ר איעזר או אר מן החי טמא ואבר מן המת טהור א לו ר יהושע אם אבר מן חי טמא לא כל שכן ק וחומ מן המת מה אם מן החי שהוא טהור אבר הפרש ממנו טמא המת שהוא טמא לא כל שכן יוכתי במגלת תעני פסחא זעירא דלא למספר קל וחומר לפסחא רבא : ועוד דבר אחר השיב ר יהושע שהיה ר איעזר או זכין לקטן ואי זכין לגדול אם לו ר יהושע אם לקטן אמת קל וחומר לגדול וכמצות פסח גדול כך מצות פסח קטן : בכ ותלתא ביה נפקן בני חקרא מירושלם הוא דכת וילכוד דוד את מצודת ציון היא עיר דוד זה הוא מקום הקרא עכשו שהיו מצרים לבני ירושלם ולא היו ישראל יכולין לצאת ולבא מפניהם ביום לא בילה וכשנברה בית חשמונאי הגלו אותם משם ואותו היום שעקר עשאוהו יום טוב בעשרי ושבועה ביה איתגילו כלילאי מיהודה ומירושל ועל פתחי החצרות ושרין של וורד ותולין אותן על פתחי בתי עז שלהם וכל פתחי החצרות ושרין בשיר לעז וכרבי על מצחו של שור ועל מצחו של חמור שאין לבעליהם חלק בלאה ישראל כמו שהיו פלשתיים עושין כמו שנ' וחדש לא ימצא וגו והיתה הפצירפים דגו וכשנברה יד בני חשמונאי בטלום ויום שבטלום עשאוהו יום טוב :

מחיל ג' טעמי

סיון

שבועה

עשר בסיון אחידת מגדל צור זו קסריבת ארדם שהיתה יושבת בין החולות והיא היתה לישראל יתר רעה בימי יונים וכשנברה יד בני חשמונאי כבשוה והוציאום משם והושיבו ישראל בתוכה ואתו היום שכבשוה עשאוהו יום טוב : בטו ביה וכשיתא עשר ביה גלו אנשי בית שאן ואנשי בקעתה ואף הם היו יתר רעה לישראל בימי יונים כלפי הצרכים מפני שלא נתחייבו גלות בראשונה ולא הגלה אותם לא יהושע בן נון ולא דוד וכך ישראל וכיון שנתחייבו גלות גברה ידם של בית חשמונאי והגלו אותם ואותו היום עשאוהו יום טוב ששמחה היא לפני המקום שמלכות הרשעה נעקרת מן העולם שנאם ועל מושיעים בהר ציון וגו ה מלך עולם ועד אמת כי שאברו גוים מארצו ואי יתמו חטאים מן הארץ וגו : בעשרי וחמשה ביה איתגטילו דיכסנאי מיהודה ומירושל כשבאו בני ישמעל לעורך על ישראל על הכמורה וכאו עמהם שתי משפחות רעות כנעניים ומצרים אברו מי ילך וידון עמהם א להם גביהא בן פס סא שוער הבית לחכמים אני אלך וארץ עמהם אברו לו הוחד שלא תחלוט את ישראל א להם אלך וארץ עמהם אם ינצחוני אמרולהם הרויט שבנו נצחתם אמרו ישמעלו כתר בתורה ביים ההו כרת ה את אברם ברית לאם לזועך אתן את הארץ הוואת ואנו מודעו של אברהם שישמעל בן אברהם ונחלוק עמכם : השיב להם גביהא בן פסיסא כתוב בתורה ולבני הפלגשו אשר לאברהם נתן אברהם כתנות וכתו בתורה ויתן אברהם את כל אשר לו ליעזק ברחו להם : כנעניים אברו ארץ כנען שלנו היא שכן כתוב בתורה ארץ כנען לגבולותיה אם להם גביהא בן פסיסא וכי ישגור דין שמקצתו בטל ומקצתו קיים הרי כרוב

בתורה שנאמר ואמר ארוד כנען עבד עבדים וגו' : עבד שקנה נכסים עבד למי ונכסים למי ולא עוד לא שיש לכם שנים הרבה שלא עבדתם אותנו אמר להם אלכסנדרוס תשובה נצחת השיב אתכם אם אתם מחזיקין תשובה הרי כוונתו ואם לאו הרי אתם לו לעבדים אמרו תן לנו זמן שלשה ימים הלכו ולא מצאו תשובה מיד הנחו בתיהם כשהם כולאים שדותיהם כשהם זרועות כרמיהם כשהם נטועות הלכו וברחו להם / תנא אותה שנה שביעית היתה ועשו אותו היום יום טוב באר המצרים ואמרו מתורתם אנו מביאין עליהם ראייה שנאמר ושא"ה אשה משכנתה ששים רבוא אינשים יצאו מאצ"נו כולם טעונים כסף וזהב שכן כרוב בתורתם וינצלו את מצרים יתנו לנו כספנו וזהבנו אמר להם גביהא בן פסיסא כר"ס אר"ס כביאין ראייה לא מן התורה כתוב בתורה ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה ששי' רב אהיו אבותינו והעבדותם בחכר ובלבנים ובכל עבודה חנם בלא שבר ראו כמה שזה פעולתנו / נו לכל יום ויום סלע לכל אחד ואחד ביום ישבו פיראוסופים וחשבו ולא הגיעו למאת שנה עד שהיתה מצרים שלהם והלבו משם בבשת פנים

: ובקש אלכסנדרוס מוקדן לעלות לירושלם הלכו הכותיים ואמרו לו הזהר שאינן מניחין אותך להכנס לבית קדשי הקדשים שלהם מפני שאתה ערל וכיון שהרגיש גביהא בן פסיסא הלך ועשה לו שתי אנפילאות נתן בהם שתי אבנים טובות ובהם ריבוא כסף וכיון שהגיע להר הבית אמר לו אדני המלך שלוף כנעליך ונעול שתי אנפילאות הלך מפי שהרצה חלקת שלא תחלוק גולך וכיון שהגיע לבית קדשי הקדשים אמר לו אדני המלך עד כאן יש לנו רשות להכנס מיכן ואילך אין לנו רשות להכנס אמר לו הרי אני נכנס וכשאצא אשה לך גביהתך אמר לו אם אתה עושה כן רופא אומן תקרא ושכר הרבה תטול אמרו לא זוז משם עד שהכישו נחש אכדו חכמים לגביהא בן פסיסא עליך הכתוב אומר ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך וכתוב חכם בני ושכח לבי ואש"ב חרפי דבר

פרק ד' : המזו

בארבעה עשר בתמוז ע"א כפר גזירת' דלא למספר מפני עהיה כתוב וכוננו לצדוקין ספר גזירות לא שנסקליו ולא שנשרפין לא שנחרגין ולא שנחנקין וכשהיו כותבין אדם שאל והולך ורואה בספר אומר להם בניין אתם יודעין שזה חייב כקילה וזה חייב שריפה וזה חייב הרעה וזה חייב הניקה לא היו יודעין להביא ראייה כן התירה אשר יורוך וגו' שאין כותבין הלכו בכפר ועוד שהיו ביתוסין אומר עין רחמת עין עין תחת שן הפיל אדם שנו של חברו יפיל את שנו כמא את עינו של חברו יכמא את עינו יהו שוים כמחד ופרשו המשלה לפני זקני העיר הדברים כנתבן וירקה בפניו שתהא רוקקת בפניו אמר להם חכמים והלא כתוב הורדה והמצוה אשר כתבת להורות התורה אע"י כתבתיו והמצוה להורות' וכת' ועתה כתבו לכם את השירה הזא ולכדה זה מקו א שיבה בפייהם אר"ל הלכות ואיתו יום שבטלוהו עשיאוהו יום טוב :

פרק ה' : אב

בהמשה עשר באב זמן אע"י כהניא דלא לכספר מפני שנשעלה גלות ראשונה לא היו מביאין בו קרבן עצים אמרו חכמים למה למה כשעלו הגליות אף הם יהיו צריכין להביא התקינו להם חכמים את יום המשה עשר באב שיהו מביאין בו קרבן עצי' וכל מי שרוא מעלה קרבן למקדש אפלו עצי' פטור מאותו הכפר של אותו היום ואינו צריך לומר חטאו ואשמות נדרי' ונדבר בכבוד ומעשרו' תודות ושלמי' לכך הוא אומ' כל אינש דאיתי עלוהי אעין א' בכודי' ומה הוא זמן אע"י כהניא זה הוא שאתה א' בט' בו בני ותנא

בן יהודה ועממה כהנים וליהם וישראלים גרים ועבדים ונתנינים ובמזרים וכל מי שטעה בשבטו
 בני גונבי עלי ובני קרצעי קציעות ובני סלמי הנטותי: ומה הן בני גונבי עלי ובני קרצעי
 קציעות לא פעם אחת גזרה מלכות הרשעה שמד על ישראל שלא יעלו בכור' לירושל' והושיבו
 מלכי יון פרס ואת על הדרכים כדרך שהושיבו ירבעם בן נבט משמרות על התחומין שלא
 לעלות לירושל' ולא היה אדם מעשרת השבטים יכול לעלות לירושל' מה עשו הכשרי שבאותו
 הדור ויראי חטא שבאותו הדור הביאו ביכורים ונתנום בסלים וחיפו אותם בקציעות ונטלו'
 הסלי והעלו על כתי פס כיון שהגיעו למשכר אמרו להם לירושלם אתם עולים אכרו להם לא
 אלא לעשות שני פילחי דבילה במכתשת זו שלפנינו ובעל הלז שעל כתפינו וכיון שעברו
 מהם עטרום בסלים והעלום לירושלם: ומה הן בני סלמי הנטותי אלא פעם ארבע
 גזרה מלכות הרשעה שמד שלא יביאו עצים למערכה והושיבו מלכי יון פרס ואת על
 הדרכים כדרך שעשה ירבעם בן נבט משמרות על התחומין שלא לעלות לירושלם ולא היה
 אדם אחד מעשרת השבטים יכול לעלות לירושלם מה עשו הכשרים ויראי חטא שבאותו
 הדור היו מביאין שני גזרין ועושין אותם כמין כולמות וכמיהין אותם על הכנס ועושין
 כיון שבאו לאותו המשכר אמרו להם לירושלם אתם עולין אכרו להם לא אלא להביא וזולות
 מן השוכך הזה שלפנינו בסל' הזה שעל כתפינו וכיון שעברו מהם היתירו השלבים ופרקום
 והשליכום מעל כתיפם ונטלו הגזיר' ועלו לירושל' ולפי שמכרו עצמם על המעות לכך נכתב
 להם שם טוב כמגילה הזאת וזכר טוב לדרות ועליהם ועל כיוצא בהם נאמר וזכר צדיק
 לברכה ועל ירבעם בן נבט נאמר ושם רשעים ירקב' ומה ראו בני ותל' בן יהודה ליטול
 להם שם טוב וזכר טוב לדרות אלא שכל הרוצה ליטול את השם יטול וכשעלו בני הגולה ולא
 ביצאו עמים בלשכה עמדו אלו והתנדרבו עצים משל עצמם וזכרו אותם לציבור וקברו מהם
 קרבנות עבור וכך התנו עמהם הנביאים שביניהם שאפילו הלשכה מלאה עצים ואפילו משל
 עבור יהו אלו מתנדרים עצים זמן היה ומביאין כל זמן שירצו ולא יהיה קרבן מתקרב אלא
 בשלחם תחילה שנאמר והגורלות הפלנו על קרבן העצים והכהנים והלוים והעם להביא לבית
 להינו ולבית אבותינו בעתים מזומנים שנה בשנה לבער על מזבח ה' להינו ככתוב בתורה
 : ואומר כי עזרא הכין את לבבו לדרוש בתורת ה' ולעשות וללמד בישראל חוק ומשפט
 : דא' שהסכימו עליהם הרבים ועשו אותו יום טוב ואותן הימים אכורים בהסכף ובתענית בין
 משחרב הבית בן שלא הרב' יוסי אומר משחרב הבית מותרין מפני שאכל הוא להם
 אמר ל' אלעזר בר צדוק אני הייתי מבני בניו של כנזא בן בנימן ואירע תשעה באב להיות
 בשבת והתענינו בו ולא השלמנוהו מפני שיום טוב שלנו היה בעשרים וארבעה ביה
 תבנא לדינא בימי כלכו' יון היו דנין בדיני הגוי' מפני שהצדק' או' תירש הבת עם הכן נטפל
 להם רבן יוחנן בן זכאי אמ' להם שוטים זו בניין לבס ולא היה בהם אחד שהחזיר לו דבר הוין
 מזקן אחד שהיה מפפפט כנגדו ואומר ומה בת בני הבאה מכח חחי תירעמי בתי הבאד
 מכחי לא כל שכן קרא עליו הכקרא היה ואלה בני שעיר חררי יושבי הארץ וכתוב אחד אומר
 אלה בני צבעון ואיה וענה אלא כלמד שבא צבעון על אמו והוליד מכנה ענה אבר לו ר' ובכך
 אתה פוטריני אמר לו שוטח שבועלם ולא תהא תורה שלמה שלנו כשיחה בטילה שר' כס
 אמר לו ובכך אתה פוטריני אמר לו ומה בת בני עכן יפה כחה במקום האחיך האמר בבתי
 שכן הודע כחה במקום האח' דין הוא שלא תירשני וכשנברה יד בית השכונא ובטלום
 חזו דנין בדיני ישראל ואתו היום שבטלו עשאוהו יום טוב: פרק ו'

de p. anto

אלו

בשבעה באלול

יום הנחלת שור ירושלים דלא לכספר מפני שסתרוהו גוים משער

וגברה ידם של ישראל ובנאוהו שכן הוא אוכר ותשלם ההוכח
בעשרים וחמשה באלול ואעפ"י שנבנתה החומה עדיין השערים לא נבנו שכן הוא אומ' הוא
יבננו ויטללנו ואמר ויפקדו השערים וחמשרים ועושי המלאכה לפי שאין מוסיפין על העיד
ועל העזרות אלא במלך ובנביא ובנהן גדול ובאורים ותומים ובכנהדרין של שבעים ואחר
ובשתי תורות ובשיר שנאמר והתודה השנית ההולת לכוב ואני אחריה ובית דין מידרין
והולכי אחריהן שנאמר וילך אחריהם הרשעה והוצי שרייהוהונו הפנימית נאכלת והחיצונית
נשרפת ואם לא נתקדשה בכל אלו הנכנס לשם אינו חייב אבא שא"ל אומר שתי ביצים היו
בהר המשחה אחת למעלה ואחת למטה התחוננה נתקדשה בכל זו והעליונה לא נתקדשה לא
בני הגולה שלא במלך ושלא באורים ותומים התחוננה שלא ה תה קדושה גמורה חברים
ועמי הארץ נכנסין לשם ואוכלין שם קדשים קלים לא כל שכן מעשר שני: תחוננה חברים
נכנסין לשם ואין אוכלין שם לא קדשים קלים ולא מעשר שני לא למה לא קדשה מפני שהוא
תורפה של ירושלים ולשם היו מוציאין כל תורפות של ירושלים וכשגמרו לבנותו ארמנו היום
עשאוהו יום טוב בשבעה עשר ביה איתנטילו רומאי מיהודה וכירושלים מפני שהיו
מצרים לבני ירושלים ולא היו יכולין לצאת ולבוא מפניהם ב וס לא בלילה: ובכתיב
היו מצרים להם מלכי יון מושיבין קסטריאות בעיירות להיות מענים את הכלות ואחר כך היו
נשואות לבעליהן וכינו את ישראל שלא לשמוח עם נשותיהם לקיים מה שנאמר אשה תארש
ואיש אחר ישגלה ולא היה אדם מבקש לישא אשה מפני הקסטרוות חזרו מכניסין אותן ב
בהשאי שנה והשבתו מהם קול ששון קול שמחה קול חתן קול כלה קול רחים ואור נר וכשהיו
שומעין קול רחים בכורני היו אומדין שבוע הבן וכשהיו רואים אור נר ^{היה} חיל
היו אומדין כשתה שם כשתה שם ובת אחת היתה לכתתיה בן יוחנן הכהן הגדול ובשרונע
זמנה להנשא בא הקטריין לטמאה ולא הכיחו אותו וקנאו מתתיה ובכיו וגברה ידם על מלכות
יון וכמסרו בידו והרגום ובאותו היום שבטלו עשאוהו יום טוב בעשרין ותריין ביה
תבנא לקטלא משמריא מפני שהיו גוים שרדיין בארץ ישראל ולא היו יכריח לשלוח יד
ברשעים שבהם עד שיצאו משם המתינו להם שלשה ימים אם יעשו תשובה ולא עשו כיון
שראו של א עשו תשובה נמנו עליהם והרגום ואותו היום שהרגום עשאוהו יום טוב
אמר ל אליעזר בן יעקב שמעתי שבית דין מלקין והורגין שלא מן התורה דבית לוי אמר
שמעון שמעתי שבית דין עונשין ממון ומכים שלא מן התורה לא מפני שכתוב בתורה אלא
משום שנאמר ובערת הרע מקרבך ומעשה באחד שהטיח באשתו תחת התאנה והחליכורו
לביית דין והלקוהו וכי חייב היה אלא שהיתה השי' הצריכה לכך כדי שילמדו אחרים מפני
שנהנו מנהג זנות: שוב מעשה באחד שרכב על הכוס בשבת והביאורו לבית דין וסקלוהו
וכי חייב היה אלא שהיתה השנה צריכה לכך כדי שילמדו אחרים: שמעון בן שמח
תלה שבונים נשים באשקלון וכי חייבית הריגה ותלייה היו א"א שהיתה השעה צריכה לכך
כדי שילמדו במנו אחרות וכל ישראל ישמעו וייראו:

פרק ז' תשרי

בשלשה בתשרי איתנטילת אדרכתא מן שמיא שפעס
אחת נורה מלכות הרשעה שמד על ישראל ואמרו להם אין לכם חלק
בא"י ישראל ולא היו מוכידין שם שמים כביהם וכשגברו בית חשמונאי ונצחום התקינו ש

שיחו כותבין שם שמים ואפלו בשטר' וכך היו כותבין בשנת כך וכך ליוחנן כהן גדול שהוא משמש לאל עליהן וכששמעו חכמים בדבר אמרו וכי מזכירין שם שמים בשטרות למחר פורע זה את חברו וקורע את שטר ונמצא שם שמים בוטל באשפה ובכטלים ואותו היום עשו אותו יום טוב :

פרק ה' מרהשו

בעשרים ושלושה במרחשוון איסתתר סוריגה מן עזרתא

מפני שבנו גנים מקום בעזרה והיו מעמידין בתוכו אבנים טובות שהיו מונחות עד שיבא אליהו ויעיד עליהם אם טמאות ואם טהורות הן ונמנו עליהן ונגזר בהן ובאותו היום שנגזר עשאו היום טוב : בעשרין וחמשה ביה אחידת שמרון שורא ומה הוא אחידת שומרון מפני שכשעלתה גלות ראשונה הלכו להם לכטלית זו של כותיים ולא הניחום באו לים בוסטי וישבו אותה והקיפוח ערי חומה ונסמכו לה עיירות רבות מישרל והיו קורין אותה ערי נברכתא בעשרין ושבעה ביה תבת כולתא למיסק על מד בתיא מפני שהיו הצדוקין אוכלין מנחת בהמה נטפל להם רבן יוחנן בן זכאי א' שטיס זו מניין לכם ולא היה בהם אחד שהחזיר לו דבר חוץ מזקן אחד שהיה מפטפט כנגדו ואמר מפני שהיה משה אהב את אהרן אחיו אמ' אל יאכל סלת לבדה לא יאכל סלת ובושר כאדם שאומ' להברו הילך דכין הילך בשר הילך וכין הילך בשר קרא עליו המקר' הזה ויבאו אלימה ושם שתיים עשרה עינות מים ושבעים תמרים אמר לו ר' אתה משחק בנו אמר לו שוטה שבעולם ולא תהא תורה שלמה שלנו כשיחה בטלה שלכם אמר לו ר' ובכך אתה פוטרני א' לו לאו אמ' לו הבתוב א'

פרק ט' כסלו

ומנחתם ונסכיהם לריח ניחוח אשה לה : **בתלתא** בבכסלו איתנטלו סימואתא מן דרתא

מפני שבנו הונים סימואת סימואת בעזרה ובשנברה יד בירת חשמונאי בטלים

והיציאם משם ובאותו היום שבטלום עשאוהו יום טוב : בשבעה ביה יום טוב ויום שמת הורודים מפני שהיה הורודוס שונא את החכמים ששכחה היא לפני המקום כשהושעים מסתלקין מן העולם שנאמר וגם יד ה' היתה בהם להמס וגו' וכתוב יהי כאשר רתמו כל אנשו הכלחמה למות מקרב העם וכתוב וידבר ה' אלי לאמר וכן הוא אמר איש טוב זה ואל בשורה טובה יבא ואמר ויצו המלך את בניו בן יהודיע ויפגע בו וימיתוהו וגו' ובאותו היום שכרת הורודוס עשאוהו יום טוב בעשרין והד ביה יום הר גדיים ולא למספר : יום שבקש הכותיים את בית להינו כאלכסנדרוס מוקדון להחריבו ואמרו לו מבור לנו חכמית כורים ארץ בהר המוריה ונתנו להם ובאו והודיעו את שמעון הצדיק מה עש' לבש בגדי כהונ' ונתעטף בגדי כהונה ויקרי ירושלם עמו ואלף בולייטין מכוסין בלבנים ופרחי כהונה בקישין בכלי שרת ואבוקות של אור דולקות לפניהם כל הלילה כולה הללו מהלבין מער' זה והל' מתלבין מעד זה אמר להם מי הל' אמרו לו המסורות הללו היהודים שמרדו בכ' כיון שהגיעו לאנטיפרס וזרחה להם חמה הגיעו למשמד הראשון נפגעו זה בזה אמרו להם מי אתם אמרו להם אנו אנשי ירושלם ובאנו להקביל פני המלך ביום שראה אלכסנדרוס מוקדון את שמעון הצדיק יורד במרכבתו והשתחוה לו אמרו לו מלך גדול כמותך ישתחוה ליהודי זה אמר להם דיוקנו של זה אני רואה כשאני יורד במלחמה ונוצח אמר להם למה באתם אמרו לו במקום שאנחנו מתפללים עליך ועל מלכותך שלא תחרוב יתעורר גנים הללו ותתנו להם אמר להם ומי הם הללו הכותיים שעומדין לפניך אמר להם הרי הם כסורים בידכם מה עשו להם נקבום בעקביהם ותלאים כונכי כוכיהם והיו מגרדים ארסם על הקוצים ועל הכרקיני עד שהגיעו להר גדיוסם חרשוהו וזרעוהו כרשינין כדרך שבקשו לעשות לבית להיט

עין בראשית סבב
 ספר דברי הימים
 ג' ו' כ"ג ע"ג
 ו' כ"ג ע"ג
 ו' כ"ג ע"ג

ובאותו היום שעשאו לו כך עשאוהו יום טוב : בעשרים וחמשה ביה יום חנוכת תמניא
 וימין דלא למספר כשנכנסו גוים להיכל טמא כל השבנים שבחיכל וכשגברה יד בית חשמונ'
 ונצחו' ברקו ולא מצאו אלא פך אחד שהיה מונח בחותמו של כהן גדול שלא נטמא ולא היה בו
 להדליק לא יום אחד ונעשה בו נס והדליקו שמנה ימים לשנה אחרת קבעום שמנה ימים טובי'
 ומה ראו לעשות חנוכה שמנה ימים והלא חנוכה שעשה משה במדבר לא עשה לא שבעת ימי'
 שנאמר ומפתח אהל בוער לא תצאו שבעת ימים וגו' ואזכר והיה המקריב ביום הראשון את
 קרבנו וגו' ובשביעי הקריב אפרים וכן מצינו בחנוכה שעשה שלמה שלא עשאה אלא שבעת
 ימי' שנ' כי חנוכת המזבח עשו שבעת ימים והחג שבעת ימים ומה ראו לעשות חנוכה זו ח' ימי'
 אלא כימי מלכות יוץ נכנסו בית חשמונאי להיכל ובנו את המזבח ושדוהו בשיד ותקנו בו כלי
 שרת והיו מתעסקים בו שמנה ימים ומה ראו להדליק את הנרות אלא כימי מלכות יוץ שנכנסו
 בני חשמונאי להיכל שבעה שפורים של ברזל בידם וחפוס בעץ והדליקו בהם את הנרות ומה
 ראו לגמור בהם את ההלל לא שכל תשועה ותשועה שהקבה עושה להם לישרלא היו מקדימין
 לפניו בהלל בשירה ובשבח ובהודאה כענין שנאמ' ויענובהלל ובהודות לה' טו טוב וגו' :

מצות חנוכה נר איש וביתו והמהדרין נר לכל נפש ונפש והמהדרין מן המהדרין בית שמאי
 אומר יום ראשון מדליק שמונה מכאן ואילך פוחת והולך ובית הלל אומ' יו' ראשון מדלי'
 א' מכאן ואילך כוסף והולך : שני זקנים היו בצידן אחר עושה כדברי בית שמאי ואחד כדברי
 בית הלל זה נותן טעם לדבריו וזה נותן טעם לדבריו זה אר' כפרי החג וזה אר' מעלי בקדש ואין
 מור ידן : מצות הדלקתה משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק וכצוה להניחה על פתח
 ביתו מבחוץ ואם היה דר בעליה כניחה בחלון הכמכה לרשות הרבים : ואם מתירא מן
 הגוים מניחה על פתח ביתו מכפנים ובשעת הסכנה מניחה על שלחנו דיו :

פרק י"ט טבת

בעשרים ושמנה בטבת יתיבא כנישתא על דינא מפני שבשהיו
 צדוקין יושבין בסנהדרין שלהם ינאי המלך ושלמינון המלכה יושבת
 אצלו ולא אחד מישראל יושב עמהם חוץ משמעון בן שטח והיו שואין תשובות והלכות ולא היו
 יודעין להביא ראיה מן התורה אמר להם שמעון בן שטח כל מי שהוא יודע
 להביא ראיה מן התורה יהא ראוי לישב בסנהדרין וכל מי שאינו יודע להביא ראיה מן
 התורה אינו ראוי לישב בסנהדרין פעם אחת נפל דבר של מעשה ביניהן ול א היו יודעין
 להביא ראיה מן התורה חוץ מוקן אחד שהיה מפטפט כנגדו אמר לו הן לי זמן ולמחר אני
 משיבך נתן לו זמן הלך וישב לו בינו לבין עצמו וכיון שראה שלא היה יודע להביא ראיה מן
 התורה למחר נתבייש מלבוא ומלישב בסנהדרי גדולה והעמיד שמעון בן שטח אהרן מן
 התלמידים והשיבו במקומו אמר להם אין פוחתין בסנהדרין של שבעים ואחד וכך היה עושה
 בכל יום ויום עד שנסתלקו כולם וישבה סנהדרין ישראל על דעתה ובארנו היום שנכתקה
 סנהדרין של צדוקין וישבה סנהדרין של ישראל עשאוהו יום טוב

פרק י"א שבט

כשנים בשבט יום טוב דלא למספר ולמה שינו זה מזה לא שבראשון
 מת חורודוס וזהו מת ינאי המלך ששמחה היא לפני הקב"ה כשהרשעים
 מסתלקין מן העולם אמרו כשחלה ינאי המלך שלח ותפש שבעים זקנים מזקני ישראל נטלן
 וחבשן בבית האיסורין אמר לו לשר בית האיסורין אם מתי הרגו את הזקנים
 הללו ועד שישראל שמחים לו ידו על רבותם אמרו אשה טובה היתה לו לינאי המלך

ושלמינן שמה וכשמת סלקה טבעתו מעל ידו ושלחה לשר בית האיסורין אמרה לו רבך
 בח'ום התי' אתם הזקנים התי'ן זה'כו להם לבתי'ם ואחר כך אמרה מת ינאי המלך ואתו
 היום שמת ינאי המלך עשאוהו יום טוב כל הכתוב במגילה דלא למספר מרעננין
 לאחריו ואין מתענין לפניו ר' יוסי אומר לא לפניו ולא לאחריו וכל שאין בו דלא למספר אלא
 דלא להתענאה לרוד מתענין לפניו ולאחריו ר' יוסי אומר לאחריו אבל לא לפניו אבל בימים
 טובים ובראשי חדשים מותר לפניו ולאחריו ולמה באר אסרו ובאלו התי'רו לא לא רבוי תורה
 ואין רבוי תורה צריכין חוקק ואלו רבוי סופרים ורבוי סופרים צריכין חוקק ר' יוסי בן ר' יוסי
 אומר משום ר' יוסי הגלילי כל הנשבע להתענות בערבי שבתות ובערבי ימים טובים הרי זו
 שבעת שוא שמקצת ערב שבת כשבת ומקצת ערב יום טוב כיום טוב : בעשרין
 ותי'ן ביה בטילת עבדת' דאמר סנאה להיתאה להיכלא דלא למספר יום ששלח נסקלגס את
 הצלמים להעמידן בהיכל ובאתה שמועה לירושלם ערב יום טוב הראשון של חג' אכר להם
 שמעון הצדיק עשו מועדיכם בשמחה שאין אחד מכל הדברים הללו ששמערתם מי שבבן
 שכינתו בבית הזה ששם שעשה ניסים לאבותינו בכל דור ודור כך יעשה לנו ניסים בזמן הזה
 מיד שמע קול מבית קרשי הקרשי שהוא אומ' בטילת עבדתא דאמ' סנאה להיתאה להיכלא
 אקטיל נסקלגס ובטלו גזרות' וכתבו אותה שענה וכינון וכיון שראה שהיו משמיטין ובאין אכר
 להם צאו וקדמו לפני'ם וכשנ דע להם הדבר יצאו מלפניו כל גדולי ירושלם אמרו נמור
 כולנו לא תהא לנו כזאת הו צועקים ומתחננים לשליח אמר להם עד שאתם
 צועקים ומתחננים לשליח התחנו וצעקו להיכם שבשמים להושיע אתכם כיון
 שהגיע לכרכין ראה בני אדם שהן מקדימין אותו מכל כרך וכרך כיון שראה אותם היה תמה
 אמר כמה מרובין אלו אמרו לו המסור' אלו הן היהודים שהקדימו לפניך מכל כרך וכרך כיון
 שנכנס לכרך ראה בני אדם שהיו מוטלין כשוקים על השק ועל האפר לא הגיע לאנטיפוס עד
 שבאת לו אגרת שנהרג נסק'גס ובטלו גזרותיו מיד בטלו את הצלמין וגררו אותם אותו היום
 עשאוהו יום טוב : בעשרין ותמניא ביה אינטיל אנטיזכס מלכא מן ירושלם מפני
 שהיה מצד לבני ירושלם ובא להחריב את ירושלם ולהשמיד את כל היהודים ולא היו ישראל
 יכולין לצאת ולבא ביום אלא בלילה ושמע שמיעות רעות והלך לו ונפל במקומו ואתו היום
 נטלוהו משם עשאוהו יום טוב :

פרק יב' אדר

ובתשעה באדר יום תרועת מיטרא ואם התריעו
בתמניא בראשון למה התריעו בשני אלא ראשון משנה זו ושני משנה אחרת ולא
 כל הכתוב במגילה הזאת ראשון הוא ראשון שני הוא שני שלישי הוא שלישי אלא תפסו להם
 חדש ראשון וכל שיש בו בתרי' עשר ביה יום טוריניוס שתפס את לוליניוס ואת
 פפוס אחיו בלודיקיא אמר אם מעמיו של חנניה מישאל ועזריה אתם יכא להיכם ויציל אתכם
 מיד כדרך שהציל לחנניה מישאל ועזריה מיד נבוכדנצר אמרו לו חנניה מישאל ועזריה
 צדיקים כשרין היו ונבוכדנצר מלך הגון היה וראוי לעשות נס על ידו אבל אתה מלך דשע
 אתה ואין ראוי לעשות נס על ידך ואנו חייבין מיתה ואם אין אתה הורגנו הרבה רגור גים יש
 למקום הרבה רובים הרבה אריות הרבה נחשים הרבה עקרבים שיפגעו בנו ואם אתה הורגנו
 עתיד הקבה לתבוע דמינו מידך : אמרו לא נסע משם עד שבאת עליו דינפלה של רומי
 ופצעו את מוחו בגזרין ובקנות : בתליסר ביה יום נקנור אמרו ניקנור אחד מהפרסי
 של מלכי יונים היה עובר בלכסנדריא בכל יום ויום היה כניף ידו כנגד יושר'ס וכנגד כירא

המקדש ומחרף מנדף ומנאץ ואמר מתי יפלו בידי ואחרום את המגדל הזה וכשנברה מלכות
בית חשמונאי ונצחו נכנסו לחילות שלו והיו הורגי עד שהגיעו לקרובין שלו ורתבו את ראשם
וקצצו את בהונות ידיהם ודגליהם וחתכו את ראשו וקצצו בהונות ידיו ורגליו ותלאוהו בגור
ירושלם וכתבו מלמנו הפה שדבר בגאווה וידים שהיו מניפות נגד יהודה וירושלם ועל בית
המקדש נקמה זו תעשה בהם ובאותו היום שעשו לו כך עשו אותו יום טוב : בארבעה
עשר ביה ובחמשה עשר ביה ימי פוריא אינון דלא למספר ימים שנעשו בהם ניסים לישראל
על ידי מרדכי ואסתר ועשאוים ימים טובים : אמר ר' יהושע בן קרחה מיום שכת משה
לא עמד נביא וחדש מצות לישראל חוץ ממצות פורים לא שנאלת בעירי נהגת שבעת ימים
ונאלת מרדכי ואסתר אינה נהגת לא יום אחד דא וכה נאלת מצרים שלא נגזרה גזירה
לא על הזכרים נאלת מרדכי ואסתר שנגזרה גזרה על הזכרים ועל הנקבות כנער ועד זקן טף
ונשים ביום אחד על אחת כמה וכמה שאנו חייבין לעשות אותם ימים טובים בכל שנה ושנה
בשיתא עשר ביה שריו למכנא שור ירושל דלא למספר מפני שסתוהו גוים וכשתחילו
לבנותו אותו היום עשאוהו יום טוב ששמחה היא לפני ה' שירושלם נכנת שנאמר כה אבר ה'
שבתי לא ציון ושכנתי בתוכך ירושלם ונקראה ירושלם עיר האמת הר ה' צבאות הר הקדש
ואמר שבתי לירושלם ברהמים בתי יבנה בה נאם ה' ונו' ואמר הוא יבנה עירי ונגלותי ישרא
לא כמחיר ולא בשוחד אמר ה' צבאות : בשבעה עשר ביה קבר עממיא על פליטת
ספריא כמדינת בליקום ובית זבדאי והוה פורקן לבית ישראל שכששידד ינאי המלך
להרוג את החכמים ברחו מלפניו והלכו להם לסוריא ושדד כמדינת קיסליקום ונכנכו הגוים
עליהם שבאותו מקום ועזרו עליהם להרגם והזיעו בהם זיע גדול והכו מהם ככה רבה והשאירו
בהם פליטה והלכו להם לבית זבדאי וישבו שם עד שחשכה וברחו משם ר' יהודה אמר סוס
קשור היה להם בפתח וכל מי שהרא רואה אותו כמדומה שאין שם יהודי וישבו להם עד
חשכה וברחו להם ובאותו היום שברחו משם עשאוהו יום טוב ר' חידקא אמר יום שבקשו
גוים להרוג חכמי ישראל עליה הים והשחית שליש בישוב : בעשרין ביה צנור עמא לכטרא
זנחת לחון מפני שהיה רעוב ובצורת בארץ ישראל שלש שנים זו אחר זו והתפללו ולא ירדו
גשמים וכיון שראו שיצא רוב ארד ולא ירדו גשמים הלכו להם אצל חוני המעגל אמרו לו ר'
התפלל שירדו גשמים אמר להם צאו והכניסו תנורי פסחים בשביל שלא ימקו
התפללו ולא ירדו גשמים עג עונה ועמד בתוכה בדרך שעשה חבקוק הנביא שנא על משמרת
אזמורה ואתי צבה על מצור ואצפה לראות מה ידבר בי ומה אשיב על תוכחתי אמר רבנו
של עולם בניך שמו פניהם עלי שאני ככן בית לפניך נשבע אני בשמך הגדול שאני זו מכאן
עד שתרחם על בניך התחילו הנשמים יורדין טיפין טיפין אמרו לו רבנו של עולם ראינוך לא
נמות כסבורים אנו לומר אין הנשמים הללו באין אלא להתיר שבויהך א' להם בני אל תמותו
: אמר רבנו של עולם לא כך שאלתי אלא נשמי בורות שיהיו ובערות התחילו הנשמים יורדין
כמלא פי חבית ושערו חכמים טיפה אחת לנו אמרו לו ראינוך לא נמות כסבורין אנו לומר אין
הנשמים הללו באים אלא להחריב את העולם כולו אמר להם בני אל תמותו אמר רבנו של
עולם לא כך שאלתי אלא נשמי רעון ברכה ונרבה ירדו בתקנן עד שעלו ישראל מירושלם
לחר הבית מפני רוב הנשמים אמרו לו כשם שהתפללת עליהם שירדו לכו והביאו לי פר הודיות
ירדו והלכו להם אמר להם אין מתפללין על רוב הנשמים אלא לכו והביאו לי פר הודיות
הלכו והביאו לו פר הודיות סמך שתי ידיו עליו ונתפלל ואמר

רבונו של עולם דאה עמך ישראל ונהלתך אשר הוצאת בכחך הגדול ובזרעך הנטויה שאין
יכולין לעמוד לא ברוב כעסך ולא ברוב טובך כעסת עליהם אין יכולין לעמוד השפעתה
עליהם טובך אין יכולין לעמוד יהי רצון מלפניך שיהא רוח מיד נשבה הרוח ונתפוד
העבים וזרחה החמה ונתנבחה הארץ ויצאו הכל לשדה וראו את המדבר שהוא מלא כמדקין
ופטריות שלה לו שמעון בן שטח גמלא חזמי המעגל אתה גוזרני עליך נידוי אלו היו
שנים בשני יאיהו לא נמצא שם שמים בתחילת על ירך אבל מה אעשה שאתה מתהטא לפני
המקום כבן שהוא מתהטא על אביו ועושה לו רצונו אמר לו הביא לי חמין והביא לו הביא לי
צונן והביא לו תן לי אגוזים ונתן לו תן לי רמונים ונתן לו תן לי אפרסקין ונתן לו עליך הבתו'
אומר ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך ואתו היום עשאוהו יום טוב לפי שאין הנשמים
יורדין לא בזכותן של ישראל שכ' יפתח ה' לך את איצרו הטוב לך בזכותך ובך הרבר תלוי
ואומר וכברו בכך כל משפחות הארמה ובזרעך בכך בזכותך הגשמי יורדין והטללים יורדים
בזכותך ויא' ונתתי גשמיכם בעתם ומעשה שנתענו בימי שמואל הקטן ויורו להם גשמים
קודם הכין החמה כסבורי העם לומר שבח הוא להם אמר להם הרי אתם דומים למלך שבעס על
בנו אם לאפטרופוס שלו אל תתן פרנסתו עד שיביכה ויתחנן לפני בעשריך ותמניא ביה
אתה בשורתא טבת א ליהודאי דלא יעידון מפיתגמי אורייתא דילא למספד מפני שגזרו מלכי
יון על ישראל שלא יעסקו בתורה ושלא ימורו אב בניהם ושלא ישמרו את השבת ושיעבדו
עז' וברית כרותה לישראל ומוש ספר תורה מתוכם שכ' כי לא תשכח מפי זרעו ואומר
אם ימוש החוקים האלה מלפני ואני זאת בריתי אותם וגו' מה עשה יהודה בן שמוע
דחבדיו עמדו והלכו אצל משרוניתא אחת שכל גדולי רומי מצויין אצלה ונטלו עצה ממנה
אמרה להם באו והפנינו בלילה עמדו והפנינו בלילה אי שמים לא אחיכם אנחנו לא בני אב
אחד אנחנו לא בני אם אחת אנחנו מה נשתכנו מכל אומה ולשון שאתם גוזרים עלינו גזירות
קשות ולא זוז משם עד שהתירו להם שלש מצות למול את בניהם ולעסוק בתורה ולשמר
את השבת ושלא יעבדו עז' אותו היום שהתירו שלש מצות הללו עשאוהו יום טוב
לכן כל אינש דאיתי עלוהי מן קדמת דנא יאסר בצלו כיצר יחיד שקבל עליו תענית להיו'
מתענה בשני ובחמישי הרי זה מתענה ומשלים פגעו בו ימי טובי לו הכתובים במגלת תענית
הרי זה מספדי זה הכלל כל שנדרו קודם גזרתנו תדחה גזרתנו מפני נדרו ואם גזרתנו
קודם נדרו ידחה נדרו מפני גזרתנו ואין בין אדר הראשון לאדר השני לא קריאת מגילה
ושילוח מתנות לאביבנים רבן שמעון בן גמליא אומר כל מצוה שנוהגת באדר ראשון אינה
נוהגת באדר שני חוץ מן ההספד ותענית שנוהגים זה כזה וכותבין בשטר אדר ראשון לא
שכותבין תניין ד' יוסי אמר אין כותבין לא תניין ד' יהודה אומר אדר השני נכתב יומי
כתב מגילת תענית סיעתו של ר' איעור בן חנינא בן חזקיה בן גרון כתבו מגילת תענית ולמדה
בתורה מפני שאי' למודי בצרו ואין הצרו מצויו לבוא עליה לא בזמ' הזה שהם למודי בצרו'
והצרות באות עליהם אם היו כל הימים דיו וכל האנשים קולמוסים וכל בני אדם ולברין אינם
מספיקי לכתוב הצרו הכאות עליהם בכל שנה ושנה דא אין שוטה נפגע ולא בשר המת
מרגיש באימול ואלו הימים שמתענין בהן מן התורה וכל המתענה בהם לא
יאכל ולא ישתה עד הערב באחד בניסן מתו בניו שלא הרין
בעשרה בו כתה מרים הנביאה ונסתם הבאר בעשרים וששה בו כתה יהושע בן נון בעשרת
באייר מת עלי הכהן ושני בניו ונשבה ארון הברית בעשרים ותשעה בו כתה

שמעל הנביא וספרו לו כל ישראל * בעשרים ושלושה בסיון בטלו הביכורים מלעות
 לירושלם בימי ירבעם בן נבט : בעשרים וחמשה בו נהרג רבן שמעון בן גמליאל ור'
 ישמעאל בן אילעזר ור' חנינה סגן הכהנים * בעשרים ושבעה בו נשרף ר' חנינא בן תרדיון
 וספר תורה עמו : בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות ובטל התמיד ושרף אפסטומוס
 את התורה והעמיד צלם בהיכל * באחד באב מת אהרן כהן גדול : בתשעה
 באב נגזר על אבותינו שלא יכנכו לארץ והרב הבית בראשונה ובשנייה נלכדה ביתר ונחרשת
 העיר * בשמונה עשר בו ככה נר מערבי בימי אחז : בשבעה באולול מרגו
 מוציא רבת הארץ רעה במגפה * בשלושה בתשרי נהרג גדליה בן אחיקם בן שפן והיהודי
 אשר היו עמו במצפה : בחמשה בו מתו עשרים אנשים מישראל ונחשב ר' עקיבא בן
 יוסף בבית האיסורין ומת * בשבעה בו נגזר על אבותינו חרב ורעב : בעשרה בו
 מפני מעשה העגל * בששה במרחשון עזרו את עיני צדקיהו מלך יהודה ושחטו בניו
 לעיניו * בשבעה בכסלו שרף יהויקים את המגלה שכתב ברוך בן נריה מפי רמיהו
 : בשמונה בכתב נכתבה התורה יונת בימי תלמי המלך והחשך בא לעולם * שלשה
 ימים * בתשעה בו לא כתבו רבותינו על מה * בעשרה בו סמך מלך בכל את ירו על
 ירושלם להחריבה : בשמונה בשבט מתו הצדיקים שהיו בימי יהושע בן נון *
 בעשרים ושלושה בו נתקבצו כל ישראל על שבת בנימין ועל פלגש בגבעה ועל צלם מיכה
 : בשבעה באדר מת משה רבינו * בתשעה בו גזרו תענית שנחלקו בית שמאי
 ובית הלל : ג' ימי התענית שקבלו עליהם ישראל מן התורה : ועוד גזרו רבותינו
 שיהו מתענים בשני ובחמישי מפני שלשה דברים על חרבן הבית ועל התורה שנשרפה ועל
 חרפת השם * ולעתיד לבא עתיד הקבה להפכס לששון ולשמחה שנאמר והפכתי
 אכלם לששון ונחבתים ושמחתים מינום * אמר ר' אילעזר אמר ר' חנינא תלמידי
 חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר וכל בניך למודיה ורב שלום בניך יהי שלום בחלך שלום
 בארמנותיך למען אחי ורעי אדברה נא שלום כך למען בית ה' אהינו אבקשה טוב לך וראיה
 בנין לבניך שלום על ישראל : שלום רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול : ה'
 עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום אמן :

בשנה ד' עילויס כפכב
 ב' טבת ה'הנן ז' יוסף
 כ'עי ח'תיוק נ'ל קפכ
 ו'יג'ט'ס

סליקא להמנלת תענית : יוסף השם
 ידו לנאול אותנו שנית : ברוך נותן
 ליעף כח ולאין אונים עצמה ירבה :
 לישועתך קויתי ה' : אמן : חזק :

איש גר יצא